

Raul Enyedi

Sola
Scriptura?

Raul Enyedi

Sola Scriptura?

© 2013 Fundația Mantachie

Toate drepturile rezervate autorului & Fundației Mantachie

Toate drepturile rezervate. Tipărit în România. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă sub nicio formă, prin niciun mijloc mecanic sau electronic, sau stocată într-o bază de date fără acordul prealabil, în scris, al autorului.

All rights reserved. Printed in Romania. No part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the author.

Design copertă: AUREL MICLEA jr.

Cine suntem noi?

O voce baptistă în România (Fundația Mantachie) reprezintă lucrarea de tipărire și distribuire de literatură gratuită a *Adunării baptiste Harul Suveran* din Bocșa alături de alte adunări surori de aceeași credință și practică. Adunările noastre descind din prima adunare pe care Domnul Isus Cristos a zidit-o în timpul lucrării Sale pământești. Înaintașii noștri au existat în toate veacurile printre montaniști, novațieni, donatiști, paulicieni sau waldenzi, fiind cunoscuți în general sub numele de anabapțiști. Noi insistăm asupra doctrinei și practicii biblice, credem în independența fiecărei adunări baptiste nou testamentare și în separarea acesteia față de stat și de orice organizație religioasă omenească (cum ar fi denominațiunile, comunitățile sau uniunile de biserici, etc).

Raul Enyedi

Sola Scriptura?

**Fundația Mantachie, *O voce baptistă în România*
Bocșa, 2014**

Cuprins

Prefață	1
Introducere	2
Câteva date „tehnice” despre Biblie.....	7
Vechiul Testament.....	8
Noul Testament.....	10
Cum putem ști că ceea ce citim astăzi este conform cu originalul?.....	12
Autoritatea Scripturii	14
Cine a inspirat Biblia?	15
Oamenii care au scris Biblia	24
Scriptura este Cuvântul lui Dumnezeu	27
Ce a crezut Isus Cristos despre autoritatea Scripturii	30
Care Scripturi sunt inspirate?.....	35
Recunoașterea inspirației Vechiului Testament	39
Recunoașterea inspirației Noului Testament.....	46
Scriptura și tradiția.....	59
Ce facem când Scriptura tace?	76
Concluzie.....	88
Anexă - Biblia interzisă	90
Biblia și romano-catolicismul	91
Biblia în ortodoxie	97
Bibliografie.....	101

Prefață

Textul acestei cărți a fost pregătit inițial ca o serie de cinci mesaje predicate la conferința anuală a *Adunării baptiste „Harul suveran”* din Bocșa, din anul 2012, pe tema „Autoritatea Scripturii”. În materie de date „tehnice” cu privire la Scriptură, cartea de față nu aduce descoperiri noi, ci se bazează pe cercetările celor ce au iubit și apărât Scriptura de-a lungul vremurilor. Al lor este meritul, nu al autorului, dacă cititorul va găsi această carte ca folositoare. Am încercat, ca întotdeauna, să acordăm creditul cuvenit fiecărui autor, folosind citate și referințe exacte. Dacă vom fi omis totuși vreun citat, aceasta se datorează faptului că textul a fost scris pentru predicare, unde este imposibil să se citeze fiecare referință.

Sperăm că paginile următoare vă vor ajuta să prețuiți Scriptura mai mult și să o trăiți mai bine în fiecare zi!

Raul Enyedi,
Bocșa, 27 iunie 2014

Introducere

Biblia este cartea cu cea mai largă circulație din istoria omenirii. Este cea mai multiplicată și citită carte, tipărindu-se peste trei miliarde de exemplare, în peste două mii trei sute de limbi. În același timp, însă, Biblia este și cea mai distrusă carte. De-a lungul timpului a fost căutată ca document periculos și subversiv și distrusă în mod sistematic în diverse regimuri totalitare. În țara noastră, ultimul astfel de regim care a declarat război Scripturii a fost regimul comunist. Mulți își aduc încă aminte cât de greu se putea procura o Biblie. Cei ce introduceau Biblii ilegal în țară trebuiau să înfrunte mari pericole. Tone de astfel de transporturi au fost confiscate de autorități și au sfârșit prin a fi transformate în hârtie igienică.

Dar nu doar ateii au interzis Biblia. Chiar și în totalitarismul catolic din perioada evului mediu întunecat citirea ei de laici era pedepsită prin lege și orice traducere a ei în limbile populare a fost interzisă. Dar cartea a rămas iubită de oameni. Numeroase copii clandestine se aflau în circulație, iar oamenii plăteau doar pentru a o asculta citită câteva ceasuri.

Această carte este unică prin puterea ei de transformare a persoanelor, a familiilor, a comunităților și chiar a națiunilor. Nici un alt document nu a contribuit atât de mult la conturarea istoriei umane precum Biblia. Acesta este motivul pentru care celebrul filosof Immanuel Kant, a spus: *„Cred că existența Bibliei este cel mai mare beneficiu pentru umanitate. Orice încercare de a o minimaliza este, cred eu, o crimă împotriva umanității.”*

Sfânta Scriptură este cea mai iubită carte de pe planetă, milioane de oameni au renunțat mai degrabă la

propria viață decât la credința în ea. Cu toate acestea, nu există o carte mai urâtă de oameni, interpretată mai greșit și atacată mai mult decât Biblia. Milioane au criticat-o, crezând că îi vor aduce sfârșitul, dar ea a rămas în picioare și astăzi, pe când sute de teorii critice au căzut în derizoriu și uitare.

Trăim într-o vreme în care a afirma că Scriptura reprezintă autoritatea finală și suficientă în tot ceea ce credem și facem este considerată o afirmație puerilă și ignorantă, care nu trebuie luată în serios. Dar autoritatea Scripturii este cel mai serios subiect pentru creștinul care crede cu adevărat în Dumnezeu Scripturii. Dacă adversarii lui Dumnezeu ar reuși să distrugă credința oamenilor în Scripturi, atunci întreg creștinismul s-ar prăbuși.

Adversarii lui Dumnezeu aflați sub acoperire, care astăzi par a fi mai mulți ca niciodată, acei lupi în piei de oaie despre care vorbea Mântuitorul, afirmă că noi trebuie să fim loiali unei Persoane, nu unei scrieri. Unii ne-ar numi *bibliolatri*, adică închinători la Biblie. Răspundem, însă, că loialitatea față de Scripturi este semnul loialității față de Mântuitorul. Scriptura Însăși ne conduce spre a fi loiali lui Cristos, și nu poate exista loialitate față de Cristos fără o loialitate față de Cuvântul Său scris, care este felul în care El ne vorbește astăzi.

Nu ne propunem să apărăm Scriptura înaintea atacatorilor ei. Biblia este propriul ei apărător. Fantastica putere a Bibliei o face invincibilă, indestructibilă. Și credem că într-adevăr, „*Cerul și pământul vor trece, dar Cuvintele Domnului nu vor trece*”.¹ Ne dorim, însă, ca prin aceste rânduri să vă întărim credința în Scriptură și în autoritatea ei. Cunoașterea motivelor pentru care Scriptura

¹ *Evangelhia după Matei, 24:35*

are autoritate asupra vieților noastre ne va întări credința în Dumnezeu și ne va ajuta să Îi împlinim mai bine voia.

Felul în care privim Scriptura este o oglindă a trăirii noastre cu Dumnezeu. George Müller spunea, „*Vigoarea vieții noastre spirituale va fi direct proporțională cu locul pe care Biblia îl ocupă în viața și gândurile noastre.*”² Orice persoană care ia în serios Scriptura, va avea parte de o viață schimbată în mod radical. Acea persoană va produce o nouă traducere a Scripturilor, dar nu una scrisă pe hârtie, ci una vie, compusă din cuvinte și fapte, o traducere cunoscută și citită de toți oamenii.³

Orice familie care va aplica principiile Scripturii va fi păzită de tragediile și traumele familiale atât de răspândite astăzi. Cauza atâtor familii destrămate, atâtor copii cu părinți credincioși care se dezic de credința creștină este faptul că nu se mai găsește timp în familie pentru studiul Scripturii și pentru rugăciune. W.E. Vine a spus odată: „*O familie care nu citește Biblia este ca o corabie fără hartă sau busolă.*”⁴ Deoarece ei înșiși nu studiază și nu se roagă, mulți părinți nu sunt în stare să răspundă întrebărilor copiilor și tinerilor, și preferă să delege responsabilitatea educării lor spirituale bisericilor, școlilor duminicale, liderilor de tineret, etc. Dar rezolvarea problemei nu vine dintr-acolo, ci din asumarea de către părinți a responsabilității educării copiilor în „*mustrarea și învățătura Domnului*”.⁵ Aceasta înseamnă determinare și disciplină

² Citat de Henry Halley, în *Halley's Bible Handbook*, p. 5

³ Vezi W.E. Vine, *Collected Writings*, vol. 1, p. 6

⁴ *Ibid.*

⁵ *Epistola lui Pavel către efeseni*, 6:4

spirituală și timp petrecut de întreaga familie în jurul Scripturilor. Nici un alt mod de a petrece timp cu familia nu are un impact atât de mare asupra copiilor precum timpul petrecut în studierea Scripturii și în rugăciune. Nici un alt mod de a petrece timpul nu poate uni un cuplu mai bine decât acesta!

Orice adunare care va ține strâns Scriptura și nu o va compromite va fi binecuvântată de Capul ei și va prospera spiritual. Adunarea a fost lăsată ca „*stâlp și temelie a adevărului*” și trebuie cu orice preț să păzească și să transmită mai departe „*credița dată sfinților odată pentru totdeauna*”.⁶ Atitudinea față de Scripturi determină soarta unei adunări. Părăsirea Scripturii, scoaterea sau adăugarea la Scriptură este primul semn al apostaziei unei adunări. Când o adunare încetează să privească Scriptura drept autoritatea ei finală în materie de credință și practică, va sfârși prin a promova tradiții și idei omenești, va căuta să fie pe placul oamenilor, să îi distreze, să îi facă să se simtă bine și să răspundă nevoilor lor sociale. Ea poate avea succes așa cum este el perceput în lume, însă va înceta să se mai bucure de prezența lui Cristos. O biserică ce părăsește Scriptura este o biserică părăsită de Cristos.

Numărul tinerilor crescuți în familii creștine care încetează să mai frecventeze adunările este în continuă creștere, în vreme ce numărul celor convertiți din lume este tot mai mic, iar starea spirituală a celor din adunări lasă mult de dorit. Oamenii se roagă pentru trezire, dar mulți cred că tinerii pot fi atrași înapoi, cei de afară convertiți iar cei dinăuntru revitalizați prin muzică contemporană,

⁶ *Epistola lui Iuda, 3*

showuri, programe distractive sau miracole, mai mult sau mai puțin trucate.

Spurgeon afirma: „*Dacă vrem treziri, trebuie să ne trezim reverența pentru Cuvântul lui Dumnezeu. Dacă vrem convertiri, trebuie să punem mai mult Cuvânt al lui Dumnezeu în predicile noastre.*”⁷ Nu muzica îi va aduce pe oameni la Cristos, ci proclamarea Evangheliei și învățătura solidă care să facă Biblia relevantă! „*Fiți totdeauna gata să răspundeți oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi!*”⁸

Orice națiune va fi binecuvântată de Dumnezeu dacă va respecta Scriptura, dar mâna Sa va judeca aspru orice societate care se întoarce împotriva Bibliei. Acolo unde Scriptura este respectată vor exista o conduită civică și o etică mature și responsabile. Libertatea va înflori și corupția va fi puternic diminuată. Căci principiile Scripturilor nu sunt împotriva legilor înțelepte și drepte. Creștinii adevărați sunt cei mai buni cetățeni ai oricărei societăți normale. Dar oriunde Biblia este neglijată sau condamnată, vom întâlni o societate deznădăjduită, o conducere opresivă și corupție ce triumfă la toate nivelurile.

Întoarcerea la Scriptură și recunoașterea autorității ei este răspunsul la provocările lumii în care trăim, la întrebările cu care ne confruntăm. Este ceea ce ne poate schimba viața în toate aspectele ei, la nivel personal, familial, la nivel de adunare și chiar de societate.

⁷Tom Carter, *Spurgeon At His Best*, p. 22

⁸Întâia epistolă a lui Petru, 3:15.

Câteva date „tehnice” despre Biblie

În primul rând, ce înseamnă numele cărții? O numim Sfânta Scriptură sau Sfintele Scripturi sau Biblia. Cuvântul „Scriptură” înseamnă „scriere”, iar cuvântul „Biblie” vine din limba greacă, „*biblia*” însemnând „cărți”. Sfânta Biblie înseamnă „cărțile sfinte”. Biblia are două diviziuni majore, pe care le numim Vechiul și Noul Testament. Primul care a folosit expresia „*Vechiul Testament*” este Apostolul Pavel, în *2 Corinteni*, 3:14.⁹ Primul care folosește expresia „*Noul Testament*” în sens de compilație de scrieri este Tertulian, la începutul secolului III.¹⁰

Cărțile Scripturii au fost scrise într-un interval de 1,500 de ani, din locuri diferite care se întind de la Babilon la Roma. Cei patruzeci de autori ai ei provin din cele mai variate clase sociale: regi, miniștri, arhivari, medici, poeți, filozofi, profeți, păstori și pescari. La fel de mare este varietatea genurilor literare cuprinse între copertile ei: narațiuni, poeme lirice, discursuri, drame, maxime și scrisori.

Dar în ciuda acestei mari diversități, există în Scriptură o uimitoare unitate de scop și de gândire, ca și cum ar avea un singur autor, nu patruzeci. Nu există în ea contradicții interne și rupturi logice; pe măsură ce se scria ceva nou, nimic din ce se scrisese deja nu era anulat sau contrazis, ci doar completat. Afirmațiile și profețiile de la început conțin în ele germenul tuturor celor care le vor fi succedat. Cartea are, așadar, un caracter progresiv. Mai

⁹ „*Dar ei au rămas greoi la minte: căci până în ziua de astăzi, la citirea Vechiului Testament, această maramă rămâne neridicată, fiindcă marama este dată la o parte în Cristos.*”

¹⁰ Conform lui Alfred Kuen, *66 în una*, p. 204

mult, în toată această vastă și variată colecție de scrieri, există un singur personaj central: *Mesia*, a cărui așteptare plină de speranță a produs ceea ce numim Vechiul Testament, și a cărui venire și scurtă ședere pe pământ a produs ceea ce numim Noul Testament.

Vechiul Testament

Vechiul Testament cuprinde treizeci și nouă de cărți, aranjate în mai multe configurații. Numărul cărților poate diferi, căci în unele configurații există cărți diferite care sunt unite într-una singură.¹¹ Vechii evrei nu recunoșteau decât aceste scrieri ca și Cuvânt scris al lui Dumnezeu. Ceea ce noi, creștinii, numim Vechiul Testament era numit de evrei *Legea* (Torah) și *Profeții* (restul cărților) sau *Legea, Profeții și Psalmii* (scrierile poetice care începeau cu Psalmii), datorită felului în care erau grupate cărțile.

Celebrul istoric evreu Flavius Josephus a scris în sec. I d. Cr.:

„Nu există deci la noi o sumedenie de cărți care se contrazic și se luptă între ele, ci doar douăzeci și două, unde se află anelele din toate timpurile, bucurându-se de încredere dumnezeiască. Mai întâi sunt cele cinci cărți ale lui Moise [...] profeții care i-au succedat lui Moise au descris în treisprezece cărți faptele vremii lor. Ultimele patru cărți conțin imnuri închinare lui Dumnezeu și sfaturi folositoare pentru viața oamenilor. Venerația cu

¹¹ Un exemplu ar fi cărțile lui Neemia și Ezra care apar ca una singură, sau Judecători și Rut.

care ne apropiem de cărțile noastre este întipărită de fapte. Căci, în pofida veacurilor care au trecut, nimeni nu a cutezat să le aducă vreo adăugire, să înlătore ceva sau să le schimbe pe alocuri. Încă de la naștere, tuturor iudeilor li s-a insuflat convingerea că aceste cărți conțin învățăturile lui Dumnezeu și, de aceea, le rămân mereu credincioși, fiind gata oricând să moară bucuroși de dragul lor, dacă este nevoie."¹²

Datorită acestei convingeri cu privire la originea și însemnătatea acestor cărți, evreii au dezvoltat o clasă specială de intelectuali în cultura lor, formată din scribi, învățători ai Legii și masoreți a căror datorie principală era să păstreze și să transmită aceste documente cu o fidelitate practic perfectă.¹³ Nici un alt manuscris antic nu a fost păstrat cu atât de mare grijă precum cărțile Vechiului Testament. Această fidelitate față de fiecare literă și parte de literă se datora faptului că ei credeau că acele cărți reprezentau Cuvântul scris al lui Dumnezeu.

În sec. III î. Cr., în timpul domniei regelui Ptolemeu al II-lea al Egiptului (285-247), mai mulți cărturari evrei au început să traducă în limba greacă Torah, adică Legea. În timp s-au tradus și Profeții iar apoi și 13 scrieri adiacente cunoscute ca scrierile apocrife.¹⁴ Această traducere este

¹² *Contra lui Apion*, 1:37-43, citat de Walter Kaiser în *Documente care stau la baza Vechiului Testament*, p. 41

¹³ Bernard Ramm, *Protestant Christian Evidences*.

¹⁴ Cărțile apocrife nu sunt scrieri inspirate de Dumnezeu, dar conțin informații istorice, culturale și spirituale importante referitoare la poporul evreu din perioada inter-testamentară, de aceea ele ar trebui citite. Biserica Catolică și cea Ortodoxă le consideră, în mod greșit, inspirate. Ele nu trebuie considerate ca autoritare în formularea doctrinelor. Cărțile apocrife sunt: *Tobit*, *Iudita*, *Baruh*, *Epistola lui*

cunoscută sub numele de Septuaginta, adică traducerea celor șaptezeci de bătrâni. În timpul Domnului Isus, această traducere era deja foarte populară între evreii din diaspora. Cum creștinismul s-a răspândit mai mult în lumea vorbitoare de limbă greacă, autorii cărților din Noul Testament au folosit mai mult această traducere când au citat din Vechiul Testament. Se estimează că dintre toate citatele din Vechiul Testament care apar în Noul, între 60 și 70% sunt citate din Septuaginta.¹⁵

Noul Testament

Apariția mult așteptatului Messiah, în persoana lui Isus din Nazaret, a produs ceea ce noi numim „*Noul Testament*”. Isus Însuși nu a scris nici o carte, dar viața, moartea și învierea Sa au determinat scrierea celor douăzeci și șapte de cărți încadrate în Noul Testament. Opt (posibil nouă) autori au scris aceste cărți grupate în trei categorii:

1. biografii ale Domnului Isus (patru cărți – *Evangheliile*);
2. istoria dezvoltării timpurii a adunărilor (o carte – *Faptele Apostolilor*);
3. cărți doctrinare și practice, adresându-se adunărilor sau unor persoane din adunări (restul de douăzeci și două). Acestea din urmă sunt de fapt cele mai vechi scrieri.

Ieremia, 3 Ezdra, Înțelepciunea lui Solomon, Înțelepciunea lui Isus Sirah, Istoria Susanei, Istoria omorării balaurului și a sfărâmării lui Bel (adăugire la cartea canonică Daniel), *1-3 Macabei, Rugăciunea Regelui Manase*. Cartea *3 Macabei* nu este acceptată ca inspirată de Biserica Catolică.

¹⁵ David Nettleton, *Our Infallible Bible*, p. 22

Toate aceste cărți au fost scrise de apostoli, adică de martori oculari ai lucrării lui Isus, sau de apropiații lor, așa cum au fost Marcu sau Luca. Majoritatea acestor cărți au fost scrise înainte de anul 80. Ele s-au bucurat de așa mare trecere între adunări încât li s-au făcut multe copii și erau circulate de la o adunare la alta.

Harold Rawlings afirmă: „*Scrierile Noului Testament erau citite în adunări (1 Tes. 5:27), erau trimise de la o adunare la alta (Col. 4:16, 2 Pet. 3:15, 16) și erau folosite ca avertisment împotriva învățăturilor false (2 Tes. 2:2).*”¹⁶

În anul 112, Plinius, guvernatorul Bitiniei, scria Împăratului Traian despre creștini: „*Stătea în obiceiul lor să se strângă într-o zi anume*”¹⁷, ceea ce era neobișnuit, ciudat și suspect pentru acea vreme. Dar ce făceau acești creștini când se strâneau? Iustin Martirul ne descrie întrunirile lor, în jurul anului 150: „*Iar în așa zisa zi a soarelui, se face adunarea tuturor celor care trăiesc la orașe sau la sate și se citește Memoriile Apostolilor sau scrierile profeților, cât îngăduie timpul.*”¹⁸ Pe lângă „*Memoriile Apostolilor*”, adică scrierile Noului Testament, se citeau și „*Profeții*”, adică scrierile Vechiului Testament, apoi se dădeau explicații și îndemnuri, se lua Cina și întrunirea se încheia cu strângerea unei colecte. De ce se adunau creștinii cu regularitate? Pentru a studia Scriptura. Aceasta ocupa locul central în adunare.

¹⁶ Harold Rawlings, *Doctrina baptiste fundamentale*, p. 40

¹⁷ Citat de Paul Barnett, *Documente care stau la baza Noului Testament*, p. 53

¹⁸ *Apologia I*, 67, citat de Paul Barnett, *Ibid.*

Cum putem ști că ceea ce citim astăzi este conform cu originalul?

Astăzi nu mai există nici unul din manuscrisele originale. Datorită lipsei lor și dependenței noastre de manuscrise, care până la urmă sunt imperfecte, mulți încearcă să arunce îndoieli asupra textului pe care îl avem astăzi, spunând că nu se poate ști ce s-a scris atunci, că textul de azi este unul corupt și nedemn de încredere. Prin aceasta, ei încearcă să răstoarne încrederea oamenilor în Scriptură și în existența unei autorități finale pentru credință și practică. Ce spun dovezile însă?

Deși nu avem originalele, avem la dispoziție suficient material pentru a le *reconstrui* prin compararea celor trei surse de care dispunem:

1. manuscrisele antice grecești;
2. traducerile timpurii în siriană, egipteană, etc.
3. citate din autorii creștini timpurii (cunoscuți drept „părinții bisericești”).

Numărul mare de manuscrise grecești face din Noul Testament cea mai copiată carte a antichității, depășind cu mult numărul celorlalte cărți de vârsta sa. Noul Testament poate fi reconstituit cu acuratețe chiar și numai din citatele autorilor creștini din primele trei secole, cu excepția a unsprezece versete.

Avem astăzi în jur de cinci mii de manuscrise, iar din ele 95% sunt în acord. Există însă și diferențe între manuscrise, dar majoritatea sunt ne semnificative. Allen Paul Wikgren, o somitate în materie de text, afirmă:

„Doar aproximativ 400 din cele 150,000 de variante afectează material sensul, și dintre acestea, doar vreo 50 au o semnificație mai mare. Dar nici o învățătură esențială a Noului Testament nu este afectată serios de ele.”¹⁹

Șapte optimi din textul compilat este identic. O optime reprezintă în cea mai mare parte schimbări de ordine a cuvintelor, și alte asemenea proceduri mărunte. Doar a mia parte din text reprezintă diferențe substanțiale. Nici o doctrină din Scriptură nu ar fi afectată dacă ar fi luate în socoteală toate textele unde cuvintele variază sau dacă toate cuvintele disputate ar fi omise. W.E. Vine scrie,

„Deși manuscrisele originale nu mai există, totuși dovezile arată că textul rezultat la care s-a ajuns prin colarea celor mai bune manuscrise reprezintă practic originalul.”²⁰

Harold Rawlings declară că

„Fiecare dintre manuscrisele descoperite până în clipa de față demonstrează pe deplin caracterul demn de încredere al Scripturii în forma ei actuală.”²¹

Iar Sir Frederick G. Kenyon, fost bibliotecar șef la British Museum ne încredințează că

„fiecare credincios creștin poate ține Biblia în mâini și poate spune fără teamă sau îndoială că ține în mâini Cuvântul adevărat al lui Dumnezeu,

¹⁹ Citat de A. Berkeley Mickelsen, în *Can I Trust My Bible*, p. 168

²⁰ W.E. Wine, *op. cit.*, p. 25

²¹ Harold Rawlings, *op. cit.*, p. 32

*transmis de-a lungul veacurilor din generație în generație fără greșeli textuale fundamentale.*²²

Prin urmare, putem fi siguri că ceea ce citim acum este ceea ce s-a scris atunci. Dar în ce fel și de ce sunt aceste 66 de cărți, și numai ele, considerate ca autoritate pentru noi astăzi? Acestea sunt întrebările la care vom încerca să răspundem în continuare.

Autoritatea Scripturii

Până acum am văzut că Scriptura este o carte surprinzătoare, fascinantă, unică și că putem fi siguri că ceea ce citim astăzi reprezintă într-adevăr ceea ce s-a scris atunci. Dar cum trebuie să ne raportăm la această carte? Este mesajul ei relevant astăzi, ne vorbește nouă, ne răspunde la întrebări și la problemele cu care ne confruntăm? Este Scriptura autoritatea finală în ceea ce ne privește, în lucrurile pe care le credem și în ceea ce facem în viață? Putem să avem încredere că ceea ce numește bine este cu adevărat așa și ce condamnă ca rău trebuie evitat?

Ce înseamnă autoritatea finală a Bibliei? Floyd Barackman o definește astfel:

„Autoritatea Bibliei a fost descrisă drept proprietatea prin care Scriptura pretinde credință în toate afirmațiile ei și supunere față de aceste afirmații. Fiind Cuvântul lui Dumnezeu, Scriptura are dreptul intrinsec de a porunci și impune oamenilor, atât celor mântuiți cât și celor

²² Citat de Harold Rawlings, *ibid.*

nemântuiți, supunere față de voia lui Dumnezeu. Dreptul acesta reprezintă autoritatea Bibliei."²³

Pentru ca Biblia să fie autoritatea finală la care apelăm, ea trebuie să fie Cuvântul lui Dumnezeu, adică să își aibă originea în Dumnezeu. Iar pentru a fi Cuvântul lui Dumnezeu, ea trebuie să fi fost inspirată direct de Dumnezeu, în totalitatea ei, nu doar în anumite părți.

Iar dacă Biblia este autoritatea finală, atunci alte câteva lucruri vor decurge de aici: ea este inerantă și infailibilă, adică nu conține greșeli. Cum Biblia este o carte încheiată, revelația specială a lui Dumnezeu s-a încheiat. Dacă s-a încheiat, atunci Dumnezeu ne-a spus tot ce a intenționat să ne spună, și nu mai adaugă nimic la ceea ce este scris. Aceasta înseamnă că Scriptura este suficientă pentru toate nevoile noastre și este relevantă și pentru generația noastră.

Cine a inspirat Biblia?

Inspirația Bibliei este argumentul crucial pentru autoritatea ei. Dacă Scriptura nu este inspirată de Dumnezeu, atunci ea nu poate fi Cuvântul lui Dumnezeu și nu poate fi pentru noi autoritatea finală în ceea ce credem și practicăm. De aceea, fiecare creștin trebuie să știe sigur că Biblia este inspirată de Dumnezeu. Există două feluri de dovezi în favoarea inspirației Scripturii. Prima categorie de dovezi privește caracteristicile cărții, a doua pretențiile ei.

1. Mărturia științifică. Biblia nu este o carte de știință, dar este important să știm că ea este corectă din punct de

²³ Floyd H. Barackman, *Teologie creștină practică*, p. 29

vedere științific în toate domeniile pe care le atinge. Informațiile istorice, geografice, astronomice, etc. sunt toate corecte și până acum nici una nu a fost demonstrată științific ca eronată. Arheologul evreu Nelson Glöck afirma:

„nici o descoperire arheologică nu a contrazis vreodată relațiile Bibliei. S-au făcut o sumedenie de descoperiri arheologice care confirmă sub orice aspect și cu exactitate informațiile de factură istorică ale Bibliei.”²⁴

2. Mărturia profețiilor. Biblia conține sute de profeții care s-au împlinit cu exactitate. Doar în persoana Domnului Isus s-au împlinit trei sute de profeții. Unele dintre ele sunt atât de detaliate încât criticii au încercat să afirme că acele cărți au fost scrise după consumarea evenimentelor despre care vorbeau. Daniel vorbind de imperiul macedonean, Isaia de împăratul Cyrus cu mult înainte de nașterea acestuia, profețiile despre luarea cetății Babilon de medo-persani, căderea Tirului și multe altele sunt astfel de profeții remarcabile și imposibil de explicat prin puterea de anticipare a autorului lor.

3. Unitatea Scripturii mărturisește în favoarea inspirația ei. Deși a fost scrisă de patruzeci de autori, într-un interval de cincisprezece secole, ea este o carte unitară, ca și cum ar fi fost scrisă de un singur Autor. În ea nu există inconsecvențe și greșeli, care ar fi fost perfect naturale dacă ar fi fost un simplu produs omenesc. Autorii târzii nu îi contrazic pe cei timpurii, ci îi completează. *„Fiecare revelație conține germenul celor care o urmează, și prin*

²⁴ Citat de Harold Rawlings, *op. cit.*, p. 35

*ele, în consecință, își primește explicația.*²⁵ Chiar dacă revelațiile timpurii erau incomplete, ele nu erau greșite, ci fiecare afirmație era adevărată, asemenea dătorului lor. Fiecare dintre ele admitea expansiune, dar nu rectificare.

4. Exactitatea neobișnuită a Bibliei sprijină inspirația ei divină. Vocabularul pe care îl folosește este unul exact. Cuvintele și sinonimele lor sunt folosite cu consecvență de toți autorii. Tocmai de aceea există concordanțe ale Scripturii, în vreme ce există foarte puține concordanțe pentru literatura clasică greacă, spre exemplu.

5. Superioritatea ei doctrinară și etică față de orice altă carte este o altă mărturie în favoarea originii ei divine. Omul care împlinește poruncile Bibliei va fi întotdeauna superior în conduită semenilor săi.

6. Păstrarea Scripturii și ajungerea ei până la noi este o altă mărturie. Nici o carte nu a avut atât de mulți dușmani. Nenumărate încercări de distrugere a ei au eșuat și nici o tentativă de discreditare a ei nu a avut succes.

7. Imensa putere a Bibliei de transformare a vieților este unică. Scriptura are puterea demonstrată de a schimba chiar și pe cel mai înrăit om. Nicio altă carte nu se compară cu Scriptura în acest domeniu. Nicio carte ateistă, nicio carte a vreunei alte religii nu are această putere de transformare a vieții.

8. Promisiunile ei împlinite față de cei ce o cred și o studiază este o altă dovadă. Biblia promite o viață schimbată din temelii; promite pace celor tulburați; promite că Dumnezeu se va îngriji de nevoile materiale, fizice și spirituale ale copiilor Săi; promite să fie hrana

²⁵ W.E. Vine, *op. cit.*, p. 9

sufletului. Scriptura își îndeplinește întotdeauna promisiunile, datorită puterii ei intrinseci.

Acestea sunt doar câteva din argumentele externe în favoarea inspirației Biblei. Cei credincioși găsesc aceste dovezi mai mult decât suficiente pentru a afirma că Biblia este inspirată de Dumnezeu. Dar trebuie să fim conștienți că toate argumentele ce ar putea fi invocate sunt insuficiente pentru a determina un necredincios să recunoască necondiționat inspirația divină a Biblei. În ciuda dovezilor aduse, mulți resping Scriptura în continuare ca fiind inspirată de Dumnezeu. Trebuie să ne dăm seama că pentru acceptarea originii divine a Scripturii trebuie acceptate anumite premise. Dacă premisele sunt greșite, atunci și concluziile sunt greșite. O axiomă a logicii spune că „*Adevărul unei concluzii depinde de adevărul premiselor ei.*”

Care sunt premisele de start pe care, dacă le acceptăm, vom ajunge să acceptăm și inspirația Scripturii? Cele două premise sunt *existența și suveranitatea lui Dumnezeu*. Dacă Dumnezeu există, atunci ne putem aștepta ca El să își facă cunoscută prezența sau să se descopere pe Sine. Dacă El este suveran, atunci El reprezintă autoritatea supremă și prin urmare descoperirea de Sine pe care o face este o comunicare autoritară și infailibilă.²⁶

²⁶ Ambele premise (existența și suveranitatea lui Dumnezeu) sunt la fel de importante. Din păcate mulți creștini astăzi ignoră sau chiar neagă atributul suveranității lui Dumnezeu. Ei nu pot susține cu tărie că Scriptura este inspirată de El și că este autoritară. Dacă Dumnezeu nu este suveran în relațiile Sale cu creația, dacă nu este suveran în mântuirea omului, arătând milă cui dorește și împietrind pe cine dorește (*Epistola către romani*, 9:15), atunci El nu are nici dreptul de a da porunci oamenilor în mod autoritar, prin intermediul Scripturii. Inspirația și autoritatea Scripturii se sprijină pe ambele picioare: existența și suveranitatea lui Dumnezeu, nu doar pe unul singur.

Necredinciosul va refuza să accepte aceste premise de start, și ne va acuza de logică circulară. Iată cum percepe el argumentul nostru: Dumnezeu trebuie să existe pentru că Biblia spune că El există. Iar Biblia trebuie să fie inspirată pentru că Dumnezeu există. Care este răspunsul nostru? Obiecția care ni se aduce se aplică oricărui sistem filosofic, și nu numai. Se aplică chiar și geometriei. Gordon Clark subliniază bine:

„Fiecare sistem de propoziții organizate depinde de necesitatea unor premise nedemonstrabile, și fiecare sistem trebuie să încerce să explice cum au ajuns aceste premise să fie acceptate.”²⁷

De ce refuză necredinciosul să accepte explicațiile noastre? Sau ce l-ar determina să le accepte? Nu erudiția, oratoria sau educația l-ar putea convinge. Dovada hotărâtoare că Scriptura este insuflată de Dumnezeu este mărturia interioară a Duhului Sfânt. În *A doua mărturisire baptistă de la Londra*, din 1689, la capitolul despre Scripturi, se declară:

„Am putea fi înclinați și îndemnați de mărturia Bisericii lui Dumnezeu spre o înaltă și reverentă stimă față de Sfintele Scripturi; iar subiectul ei ceresc, eficacitatea doctrinei, maiestatea stilului, consecvența tuturor părților, scopul întregului (de a-L glorifica pe Dumnezeu), descoperirea deplină a singurei căi de mântuire a omului, și multe alte calități incomparabile, și toate perfecțiunile ei sunt argumente prin care își

²⁷ Gordon Clark, *How May I Know the Bible Is Inspired?* [Cum pot ști că Biblia este inspirată] în compilația *Can I Trust My Bible?* [Pot avea încredere în Biblia mea?], p. 28.

*dovedește cu abundență calitatea de Cuvânt al lui Dumnezeu; cu toate acestea, convingerea noastră deplină și siguranța cu privire la adevărul infailibil și autoritatea ei divină provin din lucrarea interioară a Duhului Sfânt care mărturiseste în inimile noastre prin și împreună cu Cuvântul.*²⁸

Într-adevăr, Duhul lui Dumnezeu trebuie să lucreze acea credință în mintea omului, nimic altceva nu îl poate face să accepte premisele care îl vor aduce la concluzia autorității Scripturii. Anabaptistul Conrad Grebel spunea la începutul Reformei: „Nu școala, ci harul lui Dumnezeu mi-a dat puterea să mă încred în Cuvântul lui Dumnezeu.”²⁹

Dar nu doar necredincioșii declarați resping inspirația Scripturii. Mulți dintre cei care își spun creștini nu o mai cred. Curente teologice cunoscute ca moderniste, care conduc cele mai importante seminarii teologice din lume, nu recunosc Biblia ca și Cuvânt infailibil al lui Dumnezeu.

Trebuie să fim conștienți că atacarea inspirației Scripturii este un atac asupra temelii credinței creștine. Noi apelăm la Scriptură pentru a ne dovedi învățăturile și practicile, dar acest lucru este relevant doar dacă Scriptura este adevărată și inspirată de Dumnezeu. Dacă temelia se surpă, întreg edificiul se prăbușește. A pierde siguranța inspirației Scripturilor înseamnă a fi expus oricărui vânt de învățătură.³⁰ Consecințele sunt ușor de prezis: haos în doctrină, abuzuri în practică, apariția bisericilor false și a mulțimi de oameni înșelați, slăbirea mărturiei Evangheliei,

²⁸ *A doua mărturisire de credință baptistă de la Londra*, 1689, capitolul 1.5

²⁹ Citat de R.C. Wenger, *Introducere în Teologie*, p. 28

³⁰ *Epistola către efeseni*, 4:14

și batjocorirea numelui lui Cristos în lume. Negarea inspirației înseamnă negarea autorității Scripturii, iar dacă Scriptura nu are autoritate, atunci preceptele ei se pot încălca în siguranță. Nu este de mirare că „*trecerea dincolo de ceea ce este scris*” este primul semn al apostaziei!

Neagă inspirația Bibliei și vei avea o carte irelevantă în mijlocul anarhiei doctrinare și întunericii spiritual. „*Admite că Biblia este infailibilă și vei ajunge în locul în care studiul conținutului ei este nu numai accesibil, ci și de folos.*”³¹

Păstrând în minte aceste lucruri, să trecem la următoarea dovadă a inspirației: pretenția Scripturii că este inspirată de Dumnezeu. Nu este deloc de neglijat această pretenție, căci dacă nu ar exista nici un loc în Scriptură care să afirme inspirația divină a conținutului ei, și noi am susține-o, ni s-ar putea obiecta pe drept cuvânt că trecem mult dincolo de dovezile pe care Scriptura le oferă. Deci, ce zice Scriptura?

„Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună.”

A doua epistolă către Timotei, 3:16-17

În continuare vom vedea ce înseamnă *inspirație* și cum este Scriptura „*de folos*”, urmând ca următorul capitol să îl dedicăm întrebării „cum știm ce este Scriptură și ce nu?”

Deci, ce înseamnă *inspirație*? Sunt unii care spun că

³¹ Arthur Pink citat de Gareth Crossley, *Vechiul Testament explicat și aplicat*, p. 21

autorii Scripturii sunt inspirați în sensul în care Shakespeare sau Eminescu sau alți mari autori sunt numiți inspirați. Când vorbim despre inspirația Scripturii, noi ne referim la altceva. Produsul geniului uman poate fi evaluat pe o scară. În acest sens, o lucrare de geniu poate fi depășită de o altă lucrare de geniu. Dar felul de inspirație pretins de Scriptură nu este același cu geniul uman sau chiar cu iluminarea creștinului, prin care acesta ajunge să înțeleagă un pasaj pe care îl studiază.

Cuvântul „inspirat” provine din latină, din traducerea Vulgata a Bibliei, unde Ieronim traduce versetul din 2 Timotei, 3:16 „*omnis scriptura divinitus inspirata*”, „*toată Scriptura este insuflată*”. Dar cuvântul folosit de Ieronim nu este cel mai fericit, căci în limba greacă cuvântul înseamnă altceva. „*Theopneustos*” înseamnă *suflată de Dumnezeu*, și transmite mai mult ideea de expirație decât de inspirație. Scriptura provine din Dumnezeu, este suflarea Sa. În acest sens, nu pot exista grade de inspirație. O carte din Scriptură nu poate fi mai inspirată decât alta. Fie este inspirată, fie nu. Fie își are sursa în Dumnezeu, fie nu. B. B. Warfield explică astfel:

„Termenul din limba greacă nu are nimic de-a face cu inspirația. Ceea ce vrea să spună Scriptura este, nu că e „insuflată de către Dumnezeu” sau că este produsul „insuflării” divine în autori umani, ci că este efectiv realizată de Dumnezeu... Apoi, când Pavel afirmă că „fiecare Scriptură” sau „toată Scriptura” este produsul suflării divine, „insuflată de Dumnezeu”, el spune acest lucru cu aceeași tărie cu care ar spune că Scriptura este rezultatul unei

*lucrări concrete dumnezeiești.*³²

Versetul nu afirmă că autorii au fost inspirați, ci că scrierea era suflarea lui Dumnezeu. Autorii umani nici măcar nu sunt menționați în acest pasaj pentru că accentul cade pe scriere, nu pe autor. Sursa originală a scrierii este Dumnezeu, El este autorul de drept al ei.

Cât anume din Scriptură este inspirat sau suflat în acest fel de Dumnezeu? Textul din *2 Timotei*, 3:16 spune în greacă: *pasa graphe theopneustos*. Cuvântul „pasa” se poate traduce prin „toată” dar se poate traduce și prin „fiecare”. Fiecare scriere (Scriptură) este suflată de Dumnezeu. Inspirația, deci, se extinde asupra fiecărei părți din Scriptură. În limbaj teologic, aceasta se numește *inspirație plenară*. Toată Scriptura vine de la Dumnezeu, fiecare parte a ei. Scriptura nu este deci amestecată, parte păreri omenești, parte revelație divină. Scriptura nu conține Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu, ea este Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu.

Inspirația lui Dumnezeu se extinde asupra fiecărui cuvânt din Scriptură. Scriitorii au fost inspirați nu doar la modul general, ci în cel mai mic detaliu, la nivel de cuvânt. Numim aceasta *inspirație verbală*. O dovadă elocventă în acest sens este faptul că Pavel își construiește argumentul în *Epistola către galateni*, 3:16 pe baza unui singur cuvânt (singularul în locul pluralului). „Acum, făgăduințele au fost făcute ‚lui Avraam și seminței lui’. Nu zice: ‚Și semințelor’ (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: ‚Și seminței tale’, adică Hristos.” Pentru Pavel, fiecare cuvânt din Scriptură este important, este insuflat de Dumnezeu. Domnul Isus spune:

³² Citat de James M. Boice, *Fundamente ale credinței creștine*, p. 39

„Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile.”³³

Iota, „iod” și „frântura de slovă”, „vav”, sunt cele mai mici semne grafice din alfabetul ebraic. Domnul Isus ne aduce o dovadă indirectă aici în favoarea inspirației care se extinde la nivel de literă.

Trebuie să subliniem din nou că atunci când spunem că Scriptura este inspirată, ne referim la autografele sau manuscrisele originale, nu la traduceri. Trebuie să știm însă că Dumnezeu se îngrijește de Cuvântul Său, în așa fel încât să rămână „în veac”.³⁴

Oamenii care au scris Biblia

Dumnezeu s-a folosit de oameni pentru a scrie cuvintele pe care le-a vrut transmise. Chiar dacă autorii au fost failibili, și uneori au comis greșeli grave în viața personală, atunci când au scris cuvântul inspirat al lui Dumnezeu, ei au fost feriți de greșeli, căci:

1. impulsul de a scrie venea de la Dumnezeu, nu a fost inițiativa lor;
2. înțelegerea lor a fost luminată de Duhul Sfânt, așa că

³³ *Evanghelia după Matei, 5:18*

³⁴ „ați fost născuți din nou nu dintr-o sămânță care poate putrezi, ci dintr-una care nu poate putrezi, prin Cuvântul lui Dumnezeu, care este viu și care rămâne în veac. Căci orice făptură este ca iarba, și toată slava ei, ca floarea ierbii. Iarba se usucă, și floarea cade jos, dar Cuvântul Domnului rămâne în veac. Și acesta este Cuvântul care v-a fost propovăduit prin Evanghelie.” (Întâia epistolă a lui Petru, 1:23-25).

scrierile erau ferite de greșeli materiale;

3. au fost călăuziți divin în selectarea materialelor, așa că nimic nu a fost omis sau adăugat împotriva voii lui Dumnezeu;

4. au primit ajutor divin special pentru a-și completa lucrarea cu acuratețe.³⁵

Oamenii care au scris Scripturile erau pe deplin conștienți de ceea ce făceau. Nu se aflau în transă, nici nu erau posedați de personalitatea unui duh. Erau conștienți și raționali. Nu erau ca niște roboți care să scrie în urma unei dictări mecanice. Nu înțelegeau însă întotdeauna sensul și importanța celor spuse sau scrise de ei.³⁶ Apostolul Petru ne spune că oamenii au vorbit, dar au făcut-o „mânați, mișcați de Duhul lui Dumnezeu”.³⁷ Cuvântul în greacă este același cu cel folosit de Luca pentru a descrie corabia purtată de furtună în *Faptele Apostolilor*, 27:15.³⁸ Corabia a rămas corabie, dar era la discreția furtunii.

Expresia *Dumnezeu a spus* sau variații ale ei apare de șapte sute de ori în primele cinci cărți ale Bibliei, scrise de Moise. În cărțile istorice numărul ajunge la peste patru

³⁵ Gareth Crossley aduce aceste argumente în *Vechiul Testament explicat și aplicat*, p. 20

³⁶ „Prorocii, care au prorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mântuirea aceasta ținta cercetărilor și căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Cristos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Cristos și slava de care aveau să fie urmate. Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri, pe care vi le-au vestit acum cei ce v-au propovăduit Evanghelia prin Duhul Sfânt trimis din cer și în care chiar îngerii doresc să privească.” (Întâia epistolă a lui Petru, 1:10-12).

³⁷ Întâia epistolă a lui Petru, 1:21.

³⁸ „Corabia a fost luată de el, fără să poată lupta împotriva vântului, și ne-am lăsat duși în voia lui.” (*Faptele Apostolilor*, 27:15).

sute. Domnul îi spune lui Ieremia: „*Iată, pun cuvintele Mele în gura ta.*”³⁹ David mărturisește că Duhul Domnului vorbește prin el,⁴⁰ iar acest lucru este recunoscut de Domnul Isus și de prima adunare.⁴¹ Expresii ca „*Așa vorbește Domnul*”, sau „*Cuvântul Domnului mi-a vorbit*” apar în toate cărțile profetice. Numai în cartea lui Ezechiel apar de aproape trei sute cincizeci de ori.

Și în Noul Testament, apostolii transmiteau prin viu grai și apoi prin scris cuvintele lui Dumnezeu, la fel ca profeții din Vechiul. Pavel își numește mesajul „*Cuvântul lui Dumnezeu, nu cuvântul oamenilor*” în *Întâia epistolă către Tesaloniceni*, 2:13 și „*cuvinte învățate de Duhul Sfânt*” în *Întâia epistolă către corinteni*, 2:13. Corintenilor le spune că ceea ce scria el este o poruncă a Domnului, adică era ca și cum Dumnezeu Însuși le poruncește prin scrierea lui Pavel.⁴²

Dacă Moise și profeții au greșit când au pretins că ceea ce spuneau ei erau cuvintele Domnului, dacă apostolii au fost și ei înșelați și dacă Domnul Isus Însuși a înțeles greșit inspirația, ce siguranță putem avea cu privire la celelalte noțiuni despre care ei au scris sau au vorbit? Putem presupune că oameni care au fost în eroare totală cu privire la sursa lor de inspirație au avut o profunzime superioară și

³⁹ *Ieremia*, 1:9

⁴⁰ „*Duhul Domnului vorbește prin mine, și cuvântul Lui este pe limba mea.*” (2 *Samuel*, 23:2).

⁴¹ „*Însuși David, fiind insuflat de Duhul Sfânt, a zis: „Domnul a zis Domnului meu: «Șezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale.»”* (Evanghelia după Marcu, 12:36).

„*Tu ai zis prin Duhul Sfânt, prin gura părintelui nostru David, robul Tău: „Pentru ce se întărită neamurile și pentru ce cugetă noroadele lucruri deșarte?”*” (Faptele Apostolilor, 4:25).

⁴² „*...ce vă scriu eu este o poruncă a Domnului.*” (1 *Corinteni*, 14:37).

o cunoștință corectă despre relația omului cu Dumnezeu?⁴³

Scriptura este Cuvântul lui Dumnezeu

Faptul că Scriptura este Cuvântul lui Dumnezeu înseamnă că Dumnezeu este la originea cuvintelor pe care le citim în Biblie, că ele au fost inspirate de El. Deci, ceea ce citim în Scriptură nu reprezintă păreri sau porunci ale omului, ci însăși cuvintele lui Dumnezeu.

De aceea Scriptura este numită „Cuvântul lui Dumnezeu”. Domnul Isus Însuși o numește astfel în *Evanghelia după Matei*, 15:6,⁴⁴ citând din *Exodul*, 20:12 și 21:17, spunând în versetul 3, „Dumnezeu a zis”. Domnul Isus ne învață că ceea ce este scris în pasajele respective din *Exodul* sunt de fapt însăși cuvintele lui Dumnezeu.

În *Epistola către Romani*, 3:2, apostolul Pavel numește Scripturile Vechiului Testament „cuvintele lui Dumnezeu”.⁴⁵ La fel face în *Romani*, 9:6, spunând că Cuvântul lui Dumnezeu nu rămâne fără putere sau nu cade la pământ. El se referă la întreg Vechiul Testament, citând în continuare din Lege și Profeți (*Geneza, Exodul, Isaia și Osea*). Mai mult, Vechiul Testament este personificat în

⁴³ Argument adus de Gordon Clark, *op. cit.*, p. 20

⁴⁴ „Drept răspuns, El le-a zis: „Dar voi de ce călcați porunca lui Dumnezeu în folosul datinii voastre? Căci Dumnezeu a zis: «Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta» și: «Cine va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa să fie pedepsit negreșit cu moartea. » Dar voi ziceți: «Cine va zice tatălui său sau mamei sale: Ori cu ce te-aș putea ajuta l-am închinat lui Dumnezeu» nu mai este ținut să cinstească pe tatăl său sau pe mama sa. Și ați desființat astfel Cuvântul lui Dumnezeu în folosul datinii voastre.” (*Evanghelia după Matei*, 15:3-6).

⁴⁵ „...lor le-au fost încredințate cuvintele lui Dumnezeu.” (*Epistola către romani*, 3:2b)

Romani, 9:17, Pavel atribuind voce scrierii: „*Fîndcă Scriptura zice lui Faraon...*”. Acest lucru este deosebit de important nu doar pentru faptul că atunci când Dumnezeu vorbește Pavel spune că Scriptura vorbește, dar și pentru că în timpul lui Faraon nici o parte din Scriptură nu exista încă. La fel face și Iacov în 2:23.⁴⁶ James M. Boice trage concluzia corectă cu privire la aceste pasaje:

„*Toate aceste fapte pot fi atribuite ‚Scripturii’ numai ca rezultat al identificării realizate în mintea scriitorului, între textul Scripturii și Dumnezeu care vorbește...*”⁴⁷

Din punct de vedere al autorității, nu există diferență în gândirea Domnului Isus și a lui Pavel între Scriptură și Dumnezeu. Autoritatea Scripturii este egală cu autoritatea lui Dumnezeu.⁴⁸

O altă categorie de pasaje care atribuie cuvintele Scripturii lui Dumnezeu sunt reprezentate de *Evrei*, 1:6-9.⁴⁹ Ceea ce este diferit la aceste pasaje este că în ele nu

⁴⁶ „*Astfel s-a împlinit Scriptura care zice: ‚Avraam a crezut pe Dumnezeu, și i s-a socotit ca neprihănire’; și el a fost numit ‚prietenu lui Dumnezeu’.*” (*Epistola lui Iacov*, 2:23)

⁴⁷ James M. Boice, *op. cit.*, p. 40

⁴⁸ Mai sunt și alte exemple care arată că în mintea autorilor Scripturii, cuvintele ei erau cuvintele lui Dumnezeu. Citim în *Epistola către galateni*, 3:8, că „*Scriptura prevedea*”, având sensul că Dumnezeu prevedea. În *Epistola către evrei*, 3:7, cuvintele *Psalmului* 95:7 sunt atribuite Duhului Sfânt. La fel și *Fapte*, 4:24, 25, atribuie cuvintele *Psalmului* 2:1 lui Dumnezeu.

⁴⁹ „*Și, când duce iarăși în lume pe Cel întâi născut, zice: ‚Toți îngerii lui Dumnezeu să I se închine!’ Și despre îngeri zice: ‚Din vânturi face îngeri ai Lui; și dintr-o flacără de foc, slujitori ai Lui’; pe când Fiului I-a zis: ‚Scaunul Tău de domnie, Dumnezeule, este în veci de veci; toiagul domniei Tale este un toiag de dreptate; Tu ai iubit neprihănirea și ai urât nelegiuirea: de aceea, Dumnezeule, Dumnezeul Tău Te-a*

Dumnezeu este Cel ce vorbește, ci ele sunt cuvinte adresate lui Dumnezeu de oameni. Cu toate acestea, ele sunt atribuite lui Dumnezeu. Astfel de asocieri nu pot fi posibile decât dacă în mintea autorului cuvintele Scripturii sunt în realitate Cuvintele lui Dumnezeu.

Pe lângă toate acestea, mai întâlnim numeroase pasaje care atribuie Scripturii caracteristicile lui Dumnezeu: perfecțiunea (*Psalmul* 19:7), adevărul (*Psalmul* 119:43, *Ioan*, 17:17), credincioșia (*Psalmul* 119:86); eternalitatea (*1 Petru*, 1:25).⁵⁰ Scriptura este descrisă ca luând parte la lucrările lui Dumnezeu (*Ioan*, 5:45, 12:48; *2 Timotei*, 3:15; *1 Petru*, 1:23).⁵¹

Așadar, Scriptura pretinde că este Cuvântul lui Dumnezeu, nu cuvântul oamenilor. Tocmai pentru că este inspirată, Scriptura este perfectă, infailibilă, adevărată și eternă.

uns cu un untdelemn de bucurie mai presus decât pe tovarășii Tăi.” (*Epistola către evrei*, 1:6-9, citate din *Psalmul* 104:4 și *Psalmul* 45:6).

⁵⁰ „*Legea Domnului este desăvârșită și înviorează sufletul...*” (*Psalmul* 19:7a); „*Nu lua de tot din gura mea cuvântul adevărului!*” (*Psalmul* 119:43a); „*Cuvântul Tău este adevărul*” (*Ioan*, 17:17b); „*Toate poruncile Tale nu sunt decât credincioșie*” (*Psalmul* 119:86a); „*Cuvântul Domnului rămâne în veac*” (*1 Petru*, 1:25a)

⁵¹ „*Să nu credeți că vă voi învinui înaintea Tatălui; este cine să vă învinuiască: Moise [adică scrierile lui Moise], în care v-ați pus nădejdea*” (*Ioan*, 5:45); „*Pe cine Mă nesocotește și nu primește cuvintele Mele, are cine-l osândi: Cuvântul pe care l-am vestit Eu, acela îl va osândi în ziua de apoi.*” (*Ioan*, 12:48); „*din pruncie cunoști Sfintele Scripturi, care pot să-ți dea înțelepciunea care duce la mântuire, prin credința în Cristos Isus*” (*2 Timotei*, 3:15); „*ați fost născuți din nou ... prin Cuvântul lui Dumnezeu*” (*1 Petru*, 1:23).

Ce a crezut Isus Cristos despre autoritatea Scripturii?

Floyd Barackman observă:

„Din adevărul despre inspirația Bibliei izvorăște adevărul despre autoritatea ei. Aceste două adevăruri se împletesc. Dacă Scriptura nu este Cuvântul lui Dumnezeu, înseamnă că ea nu are autoritatea lui Dumnezeu în materie de credință și conduită. Dar, fiindcă este Cuvântul Său, ea are o autoritate intrinsecă pentru că în ea vorbește Dumnezeu.”⁵²

Cel mai important argument în favoarea autorității Scripturii în viața credinciosului este opinia Domnului Isus despre Scripturi. Pentru toți cei ce Îl urmează pe Isus, felul în care a privit El Scriptura este esențial pentru felul în care o privim și noi.

Prima folosire consemnată a Scripturii de Domnul Isus a fost la ispitire. Atât Domnul cât și Satan au considerat declarațiile Scripturii ca oferind un răspuns de necontestat oricărei provocări, iar aceasta este o mărturie în favoarea autorității finale a ei. De fiecare dată, Domnul Isus răspundea ispitirilor Satanei cu expresia „*este scris*”.

Expresia „*Este scris*” apare de aproximativ optzeci de ori în Noul Testament. Ea are o forță specială. Judecătorii folosesc expresia cu privire la legea statutară. Executorii o folosesc pentru autoritatea cu care interpretează contractele legale. Ei țin seamă de sensul cuvintelor și caută să le înțeleagă și să le aplice în practică. Dacă există interpretări diferite cu privire la o clauză, se apelează la ceea ce este scris. Legea statutară este cea mai înaltă autoritate. Când

⁵² Floyd Barackman, *op. cit.*, p. 29

expresia „*este scris*” este invocată cu referire la Scriptură, ea înseamnă că Scriptura este autoritatea supremă.

Domnul Isus a apelat în repetate rânduri la Scripturile Vechiului Testament ca autoritate finală. El îndeamnă ca Scripturile să fie cercetate, ne spune că se vor împlini și nu vor fi niciodată desființate.⁵³ Domnul Isus a depus mărturie în favoarea istoricității Vechiului Testament. Domnul a considerat evenimentele istorice consemnate în Vechiul Testament ca reale. Isus a considerat relatarea creației din *Geneza* ca reală, a crezut că potopul universal din vremea lui Noe s-a întâmplat cu adevărat și a crezut și în experiența extraordinară a profetului Iona, care a supra-viețuit trei zile și trei nopți în stomacul unui pește imens.⁵⁴ Sunt mulți astăzi care își spun creștini dar cred că relatările

⁵³ „Să nu credeți că am venit să stric Legea sau Prorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc.” „Crezi că n-aș putea să rog pe Tatăl Meu, care Mi-ar pune îndată la îndemână mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri? Dar cum se vor împlini Scripturile care zic că așa trebuie să se întâmple?” (Matei, 5:17; 26:53-54) „Atunci Isus le-a zis: ,O, nepri-cepușilor și zăbavnici cu inima, când este vorba să credeți tot ce au spus prorocii!’ Și a început de la Moise și de la toți prorocii și le-a tâlcuit, în toate Scripturile, ce era cu privire la El.” (Luca, 24:25-27); „Cercetați Scripturile, pentru că socotiți că în ele aveți viața veșnică, dar tocmai ele mărturisesc despre Mine... Să nu credeți că vă voi în-vinui înaintea Tatălui; este cine să vă învinuiască: Moise, în care v-ați pus nădejdea. Căci, dacă ați crede pe Moise, M-ați crede și pe Mine, pentru că el a scris despre Mine. Dar dacă nu credeți cele scrise de el, cum veți crede cuvintele Mele?” (Ioan, 5:39, 45-47); „Dacă Legea a numit ,dumnezei’ pe aceia cărora le-a vorbit cuvântul lui Dumnezeu – și Scriptura nu poate fi desființată...” (Ioan, 10:35).

⁵⁴ „Drept răspuns, El le-a zis: ,Oare n-ați citit că Ziditorul, de la început i-a făcut parte bărbătească și parte femeiascăși a zis: «De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de nevasta sa, și cei doi vor fi un singur trup?»” (Matei, 19:4).

despre creație și despre potop nu trebuie interpretate literal, ci alegoric. Isus le-a considerat reale. Nu poți să crezi în Isus și să respingi ceea ce El a afirmat ca adevărat. Dacă El s-a înșelat în privința *Genezei*, atunci Isus nu este Dumnezeu, ci doar un om supus greșelii.

Domnul Isus a considerat Scripturile Vechiului Testament ca autoritate finală, ca argument suprem în materie de credință și practică. El a crezut afirmațiile istorice ale Scripturilor ca fapte reale, care s-au întâmplat cu adevărat. Dar Domnul Isus a depus mărturie și în favoarea inspirației divine a cuvintelor Scripturii. Vorbind despre scrierea lui Moise, Isus atribuie acele cuvinte lui Dumnezeu: „*n-ați citit ce vi s-a spus de Dumnezeu?*” Iar când îl citează pe regele David, Mântuitorul spune: „*Însuși David, fiind insuflat de Duhul Sfânt, a zis: ,Domnul a zis Domnului meu: «Șezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale. »*”⁵⁵

Apostolii lui Isus, urmându-I exemplul, au mărturisit și ei în favoarea inspirației Scripturii. Petru, predicând evreilor despre timpurile restaurării națiunii lor, spune: „*despre aceste vremuri a vorbit Dumnezeu prin gura*

„Ce s-a întâmplat în zilele lui Noe se va întâmpla la fel și în zilele Fiului omului: mâncau, beau, se însurau și se măritau până în ziua când a intrat Noe în corabie; și a venit potopul și i-a prăpădit pe toți. Ce s-a întâmplat în zilele lui Lot se va întâmpla aidoma: oamenii mâncau, beau, cumpărau, vindeau, sădeau, zideau; dar, în ziua când a ieșit Lot din Sodoma, a plouat foc și pucioasă din cer și i-a pierdut pe toți.” (Luca, 17:26-29).

„Căci, după cum Iona a stat trei zile și trei nopți în pântecul chitului, tot așa și Fiul omului va sta trei zile și trei nopți în inima pământului. (Matei, 12:40).

⁵⁵ *Matei, 22:31; Marcu, 7:12; 12:36*

tuturor sfinților Săi proroci din vechime.” Apostolul Pavel, muștrându-i pe evrei pentru necredința lor, le-a spus: „*Bine a spus Duhul Sfânt prin prorocul Isaia către părinții voștri...*”⁵⁶

Pentru Isus și apostoli, cuvintele Scripturii erau însăși cuvintele lui Dumnezeu. W.E. Vine observă just:

„*Oridecâteori Cristos și ucenicii Lui fac referire la Scripturi, folosesc un așa limbaj încât să sugereze în cel mai puternic fel posibil autoritatea și inspirația lor divină.*”⁵⁷

Ce înseamnă pentru noi autoritatea Scripturii? Înseamnă că Scriptura este „*suflarea lui Dumnezeu*”, că este dată de Duhul Sfânt ca răspuns la toate întrebările și nevoile noastre. Fiecare cuvânt al ei vine de la Dumnezeu și ne este util. Scriptura este standardul obiectiv suprem după care judecăm toate învățăturile și practicile oamenilor, atât ale noastre cât și ale celorlalți.⁵⁸ Înseamnă că Scriptura are ultimul cuvânt și rezolvă diferențele între oameni. Chiar și Satan a tăcut când i s-a citat Scriptura, recunoscând autoritatea ei. Cel care are Biblia de partea sa are dreptate, cine crede sau face ceva contrar Scripturii trebuie să se schimbe.

Cine ia aminte la ceea ce învață Scriptura are întotdeauna lângă el un ghid, un sfetnic, o lumină în

⁵⁶ *Faptele Apostolilor*, 3:21; 28:23

⁵⁷ W.E. Vine, *op. cit.*, p. 32

⁵⁸ Curentul filosofic modern numit *relativism* încearcă să demoleze orice standard obiectiv, din afara propriei noastre persoane. Adevărul este ceea ce consider eu în dreptul meu că este adevăr, și nu am voie să judec pe altul că nu recunoaște ceea ce au cred și afirm. Scriptura este autoritară pentru că este un standard din exteriorul meu, unul obiectiv, care are putere de lege asupra mea.

mijlocul întinericului. Scriptura ne-a fost lăsată pentru a ne descoperi calea mântuirii sufletului și pentru a ne echipa spiritul și sufletul pentru a trăi după voia lui Dumnezeu. Când nu știm care decizie e bună și dreaptă, ea ne învață, când greșim, ne mustră, când luăm decizii eronate, ne corectează, pe calea dreptății ne dă înțelepciune și ne echipează pentru a duce o viață utilă, rodnică, plină de sens și fericire, bucurându-ne de binecuvântarea și aprobarea lui Dumnezeu.

Biblia nu este doar pentru erudiți, teologi sau un anume cler. Nu ai nevoie de școli de teologie, de rafturi întregi de comentarii, de preoți, profeți sau profesori care să îți spună ce să crezi și ce spune Biblia. Biblia a fost scrisă într-un limbaj simplu, în limba vorbită de oamenii obișnuiți. Dacă ești copil al lui Dumnezeu, atunci ai în tine Duhul lui Dumnezeu, același Duh care este autorul Scripturii. Ai tot ceea ce îți trebuie pentru a umbla în voia lui Dumnezeu, pentru a înțelege Scriptura. Biblia este pentru tine! Tot ceea ce trebuie să știi pentru mântuire se găsește în Scriptură! Tot ceea ce Dumnezeu îți cere să crezi se găsește în Scriptură! Toate principiile după care trebuie să ne conducem viețile se găsesc în Scriptură. Cuvintele pe care le citești în Scriptură sunt cuvintele pe care Dumnezeu ți le spune ție!

Pentru a fi autoritate finală, Biblia trebuie să conțină tot ce avem nevoie să știm în ce privește învățătura și practica, atât la nivel individual, cât și la nivel de adunare. Ea nu permite adăugiri sau eliminări din conținut, iar autoritatea ei pretinde să ne aducem viețile în armonie cu ea. Această conformare cu Scriptura nu vine deodată, ci este un proces pe care îl parcurgem fiecare, atât în viața privată cât și ca adunare. Atunci când întâlnim ceva în viețile noastre sau în

doctrina și practica adunării care nu este conform Scripturii, suntem puși în fața unei alegeri: fie renunțăm la ceea ce este contrar Bibliei, fie renegăm autoritatea ei finală. Nu putem continua în practica contrară Bibliei și în același timp să susținem „*Sola Scriptura*”.

Să ne amintim mereu de următoarele cuvinte ale lui Spurgeon: „*Să nu vă fie niciodată frică de Bibliile voastre. Dacă există un text în Scriptură de care îți e teamă să te legi, umilește-te până poți să o faci. Dacă crezul tău și Scriptura nu sunt într-un acord, taie-ți în bucăți crezul, și fă-l să fie de acord cu această carte. Dacă există ceva în biserică de care aparții care este contrar Cuvântului inspirat, părăsește acea biserică.*”⁵⁹

Care Scripturi sunt inspirate?

Cei care se împotrivesc autorității Scripturii au adus de-a lungul timpului numeroase acuzații Bibliei, încercând să o discrediteze. Unii au afirmat că nu este în totalitate inspirată, ci doar conține Cuvântul lui Dumnezeu. Alții spun că nu litera ei este inspirată, ci că ea devine Cuvânt al lui Dumnezeu doar atunci când este folosită de Duhul. Adică Biblia este o carte ca oricare alta, dar ea devine Cuvânt al lui Dumnezeu pentru tine atunci când citești un pasaj prin care Dumnezeu îți vorbește.

Alții admit inspirația manuscriselor originale, dar pretind că, din moment ce ele s-au pierdut și nu mai avem în posesie decât copii ale copiilor lor, nu putem ști sigur ce spuneau originalele, copiile fiind corupte într-o măsură

⁵⁹ Tom Carter, *op. cit.*, p. 22

necunoscută. Iar alții afirmă că inspirația celor 66 de cărți incluse în Scriptură a fost declarată de Biserica oficială, care a ales ce cărți dorea să păstreze și să promoveze, eliminându-le pe cele care nu îi conveneau. Concluzia acestei teorii este că noi datorăm Bisericii oficiale Biblia pe care o avem, iar apelarea la Scriptură ca autoritate înseamnă implicit recunoașterea autorității Bisericii, adică a Bisericii Catolice respective Ortodoxe. Pentru a avea încredere deplină în Scriptură ca și Cuvânt al lui Dumnezeu, noi trebuie să știm răspunsul la afirmațiile criticilor. În continuare, vom analiza succinct principalele obiecții:

Obiecția 1: Biblia nu este Cuvântul lui Dumnezeu, ea conține Cuvântul Lui.

Această teorie susține că nu toate cele 66 de cărți sunt inspirate, ci ele reprezintă un amestec de revelație divină și opinie omenească. Dar cine face separarea? Cine are ultimul cuvânt? Omul, potrivit acestei teorii. El hotărăște ce este inspirat și ce nu după propria-i înțelegere și bunul plac. Nu crezi în minuni? Poți afirma că ele sunt interpretări omenești la fenomene naturale. Nu crezi în crearea cosmosului în șase zile literale? Poți afirma că primele trei capitole din *Geneza* reprezintă mitul creației așa cum l-a înțeles Moise. Nu crezi că Dumnezeu i-a dat Legea lui Moise? Poți spune că el s-a inspirat din codul lui Hammurabi. Poți susține astfel de afirmații, dar atunci nu poți susține o alta, și anume că ești creștin și copil al lui Dumnezeu. De ce? Pentru că creștinul îl crede pe Dumnezeu, așa cum s-a revelat în Scriptură și crede mărturia Lui despre Scriptură. Creștinul îl crede pe Isus

care a crezut în istoricitatea Vechiului Testament și în inspirația Sa totală.

Obiecția 2: Biblia nu este Cuvântul lui Dumnezeu, ea devine Cuvântul lui Dumnezeu.

Această obiecție susține că Biblia este o carte obișnuită, ca restul cărților, dar ea devine Cuvânt al lui Dumnezeu atunci când este folosită de Duhul și aduce un beneficiu spiritual cititorului. Principala problemă a acestei poziții este aceea că cititorul este privit ca fiind static, iar Biblia este dinamică, se transformă. Poziția Scripturii este opusul acesteia: Cuvântul este static, adică Biblia nu se schimbă, ea a fost și este inspirată, iar omul se schimbă, devenind din mort spiritual viu, iar ceea ce considera mai înainte a fi o carte obișnuită vede acum, iluminat de Duhul lui Dumnezeu, ca fiind Scriptură insuflată și de folos spiritual.

Obiecția 3: Manuscrisele originale au fost într-adevăr inspirate de Dumnezeu, dar ele s-au pierdut, iar noi nu avem acces decât la copii ale copiilor lor. Este evident că în procesul de copiere au intervenit greșeli, de aceea noi nu putem afirma cu certitudine că ceea ce deținem astăzi sunt într-adevăr, cuvintele inspirate ale lui Dumnezeu.

Am răspuns în primul capitol acestei obiecții și am arătat că deși nu avem în posesie manuscrisele originale, putem ști cu certitudine că ținem în mâini Cuvântul lui Dumnezeu așa cum a fost el dat profeților și apostolilor. Vom întări cele spuse deja prin următorul citat din Donald Macleod, cunoscut prezbiterian scoțian contemporan:

„Nu permiteți nimănui să vă spună că textul

este confuz. Textul nu este confuz. Există atât de multe manuscrise încât cunoaștem textul exact cu un grad foarte înalt de certitudine; și unde nu știm cu certitudine, îndoiala este rareori de importanță teologică reală. De fapt, ați putea lua manuscrisul cel mai „denaturat” și totuși, ceea ce aveți este Cuvântul lui Dumnezeu. Ați putea lua ediția cea mai puțin criticată a Noului Testament și ea ar fi Cuvântul lui Dumnezeu. Și dacă luați o ediție academică puteți ști cu certitudine aproape absolută că țineți în mână cuvintele exacte scrise de apostoli și evangheliști.”⁶⁰

Mai trebuie făcută o mențiune cu referire la copiile originalelor. Nici Domnul Isus, nici apostolii nu au avut acces la originale. Ei au cunoscut doar copiile originalelor și pe ele le-au considerat Scripturi inspirate. Aproape trei sferturi din pasajele citate de ei provin dintr-o traducere, din Septuaginta, și la acea traducere se referă ca Scriptură sau Cuvânt al lui Dumnezeu.

Dumnezeu nu promite că manuscrisele originale nu vor trece, ci că Cuvântul Său nu va trece, adică conținutul acelor manuscrise va rămâne în veac. Dumnezeu nu a vegheat asupra manuscriselor originale pentru a le păstra, căci atunci înseamnă că Dumnezeu a eșuat, din moment ce originalele s-au pierdut. Mai mult, El a permis ca Cuvântul Său să fie scris pe materiale degradabile în timp, cum ar fi picile și pergamentele. Dumnezeu însă a vegheat asupra Cuvântului Său ca să reziste oricăror atacuri și să ajungă cea mai răspândită carte de pe Pământ. Promisiunea Lui este împlinită prin intermediul copiilor manuscriselor, nu

⁶⁰ Donald Macleod, *Temelia credinței*, p. 32

prin originale. Putem afirma deci, chiar și în privința traducerii Bibliei în limba noastră, că avem în posesie Cuvântul lui Dumnezeu.

Obiecția 4: Inspirația cărților Scripturii a fost decretată de Biserică, în mai multe hotărâri și concilii, terminând cu cel de la Cartagina, din 397. Prin urmare, apelul la autoritatea Scripturii înseamnă recunoașterea autorității Bisericii care a hotărât care carte este inspirată și care nu.

În această parte vom discuta despre canonul Scripturii, despre recunoașterea cărților ca inspirate. Cuvântul canon vine din greacă, *kanon*, care înseamnă trestie sau instrument/standard de măsură. De aici vine sensul de normă sau regulă. Canonul Scripturii înseamnă totalitatea cărților inspirate. Dar cum au ajuns aceste cărți să fie recunoscute de oameni ca inspirate?

Recunoașterea inspirației Vechiului Testament

A existat o vreme în care nu exista un canon. Dumnezeu a vorbit patriarhilor, dar nu le-a dat o revelație scrisă. Studiul de față se ocupă doar de Cuvântul scris al lui Dumnezeu.

Cum știm care sunt cărțile inspirate din Vechiul Testament? Unii critici ai Bibliei afirmă că nu existau cărți recunoscute universal ca inspirate decât după așa-zisul Conciliu de la Iamnia (Iabneel din *Iosua*, 15:11), de la sfârșitul secolului I d. Cr. Această opinie populară în sec.

XX este acum respinsă ca neplauzibilă. Citatul din Flavius Josephus din primul capitol arată că evreii recunoșteau cele 39 de cărți ale Vechiului Testament înainte de presupusul conciliu.

Adevărul este că a existat o recunoaștere progresivă a cărților, pe măsură ce acestea ieșeau de sub pana scriitorilor. Moise a scris cuvintele legii într-o carte. În Deuteronom, 31:9, 24-26 citim:

„Moise a scris Legea aceasta și a încredințat-o preoților, fiii lui Levi, care duceau chivotul legământului Domnului, și tuturor bătrânilor lui Israel... După ce a isprăvit Moise în totul de scris într-o carte cuvintele Legii acesteia, a dat următoarea poruncă leviților care duceau chivotul legământului Domnului: ‚Luați cartea aceasta a Legii și puneți-o lângă chivotul legământului Domnului Dumnezeuului vostru, ca să fie acolo ca martoră împotriva ta.’”

Cum a fost privită această carte după moartea lui Moise? În Iosua, 1:8 scrie:

„Cartea aceasta a Legii să nu se depărteze de gura ta; cugetă asupra ei zi și noapte, căutând să faci tot ce este scris în ea; căci atunci vei izbândi în toate lucrările tale și atunci vei lucra cu înțelepciune.” La sfârșitul vieții sale, Iosua dă următorul îndemn Israelului: *„Puneți-vă toată puterea ca să păziți și să împliniți tot ce este scris în cartea Legii lui Moise, fără să vă abateți nici la*

dreapta, nici la stânga."⁶¹

Cartea aceasta a fost privită ca inspirată de Dumnezeu chiar de la apariția ei. Ea a fost prima Biblie.⁶²

În cursul timpului, profeții conduși de Dumnezeu au

⁶¹ *Iosua*, 23:6

⁶² După multe sute de ani, pe timpul regelui Iosia, această carte a fost găsită în Templu. Episodul este descris în 2 *Împărați*, 22:8-13: „*Atunci marele preot Hilchia a zis lui Șafan, logofătul: 'Am găsit cartea Legii în Casa Domnului.'* Și Hilchia a dat cartea lui Șafan, și Șafan a citit-o. Apoi logofătul Șafan s-a dus să dea socoteală împăratului și a zis: „*Slujitorii tăi au strâns argintul care se afla în Casă și l-au dat în mâinile meșterilor însărcinați cu facerea lucrării în Casa Domnului.'* Șafan, logofătul, a mai spus împăratului: „*Preotul Hilchia mi-a dat o carte.'* Și Șafan a citit-o înaintea împăratului. Când a auzit împăratul cuvintele din cartea Legii, și-a sfâșiat hainele. Și împăratul a dat porunca aceasta preotului Hilchia, lui Ahicam, fiul lui Șafan, lui Achor, fiul lui Mica, lui Șafan, logofătul, și lui Asaia, slujitorul împăratului: „*Duceți-vă și întrebați pe Domnul pentru mine, pentru popor și pentru Iuda, cu privire la cuvintele cărții aceasteia care s-a găsit; căci mare este mânia Domnului care s-a aprins împotriva noastră, pentru că părinții noștri n-au ascultat de cuvintele cărții aceasteia și n-au împlinit tot ce ne este poruncit în ea.'"*

În *Neemia*, 8:1-3, 8, citim o altă relatare despre citirea publică a acestei cărți, după alte sute de ani de la episodul de mai sus: „*Când a venit luna a șaptea, copiii lui Israel erau în cetățile lor. Atunci tot poporul s-a strâns ca un singur om pe locul deschis dinaintea porții apelor. Au zis cărturarului Ezra să se ducă să ia cartea Legii lui Moise dată de Domnul lui Israel. Și preotul Ezra a adus Legea înaintea adunării, alcătuită din bărbați și femei și din toți cei ce erau în stare s-o înțeleagă. Era întâia zi a lunii a șaptea. Ezra a citit în carte de dimineată până la amiază, pe locul deschis dinaintea porții apelor, în fața bărbaților și femeilor și în fața celor ce erau în stare s-o înțeleagă. Tot poporul a fost cu luare aminte la citirea cărții Legii... Ei [învățătorii și leviții] citeau deshușit în cartea Legii lui Dumnezeu și-i arătau înțelesul, ca să-i facă să înțeleagă ce citiseră.'"*

adăugat la cartea lui Moise scrieri noi. De multe ori profetul care începea o carte nouă scria un apendice la cartea anterioară. Aceasta arată că ei concepeau totul ca pe o singură scriere, o singură Scriptură, nu doar cărți separate. Iosua a scris ultimul capitol din *Deuteronom*, care descrie moartea lui Moise, apoi scrie cartea care îi poartă numele ca o continuare la ceea ce s-a scris deja. El a scris în „cartea legii lui Dumnezeu”⁶³, cartea începută de Moise. Autorul cărții *Judecătorilor* a adăugat cărții lui Iosua relatarea morții și îngropării acestuia.⁶⁴ Samuel a adăugat cărții *Judecători-Rut* genealogia din *Rut*, 4:17-22. Cartea a doua a *Cronicilor* se încheie cu exact aceleași cuvinte cu care începe cartea *Ezra*, arătând că Ezra a fost cel care a încheiat-o. Toate aceste lucruri dovedesc faptul că Vechiul Testament nu este o culegere dispartă de texte, ci este practic un singur text.

O astfel de *predare a ștafetei* se vede și din cărțile *Samuel* și *Regi*, care acoperă o perioadă de aproape cinci sute de ani (1050-560 î. Cr.). Ele au fost scrise de o succesiune de profeți. Faptele lui David din cărțile numite după Samuel au fost scrise de profeții Samuel, Natan și Gad.⁶⁵ După moartea lui David, istoria regilor continuă cu Solomon și este consemnată de Natan, Ahia și Iedo.⁶⁶ Istoria lui Roboam este consemnată de profeții Șemaia și Ido, a lui Abia de Ido, a lui Iosafat de Iehu, ale lui Ozia și Ezechia de profetul Isaia.⁶⁷ Cum au fost acceptate în canon cărțile *Samuel* și *Regi*? Au fost scrise de profeți acreditați

⁶³ *Iosua*, 24:26

⁶⁴ Comparați *Iosua*, 24:29-31 cu *Judecători*, 2:7-9

⁶⁵ A se vedea *1 Cronici*, 29:29

⁶⁶ A se vedea *2 Cronici*, 9:29

⁶⁷ A se vedea *2 Cronici*, 12:15; 13:22; 20:34; 26:22; 32:32.

de Dumnezeu în același fel în care Moise a fost acreditat, Israelul recunoscând imediat că ceea ce scriau ei este Cuvântul lui Dumnezeu.

Ieremia a scris într-o carte profețiile, aceasta a fost arsă de Ioiachim, iar apoi Dumnezeu i-a poruncit lui Ieremia să o scrie încă o dată și să adauge alte profeții la ea.⁶⁸ În *Ieremia*, 26:18, el citează o profeție a lui Mica din *Mica*, 3:12, recunoscând cartea acestuia ca inspirată la mai puțin de 100 de ani de la scrierea ei.⁶⁹ Daniel, la rândul lui, citează din profeția lui Ieremia, recunoscând cartea acestuia ca inspirată la 75 de ani de la scriere.⁷⁰ Cartea lui Ieremia este de asemenea citată în *2 Cronici*, 36:21 și în *Ezra*, 1:1.

Acest șablon arată felul cum au fost acceptate cărțile ca

⁶⁸ A se vedea *Ieremia*, 36:2, 23 și 32

⁶⁹ „*Mica din Moreșet prorocea pe vremea lui Ezechia, împăratul lui Iuda, și spunea întregului popor al lui Iuda: „Așa vorbește Domnul oștirilor: «Sionul va fi arat ca un ogor, Ierusalimul va ajunge un morman de pietre, și muntele Casei Domnului o înălțime acoperită cu păduri.»”* (*Ieremia*, 26:18). Textul citat este din *Mica*, 3:12: „*De aceea, din pricina voastră, Sionul va fi arat ca un ogor, Ierusalimul va ajunge un morman de pietre, și muntele Templului, o înălțime acoperită de păduri.*”

⁷⁰ „*În anul dintâi al domniei lui, eu, Daniel, am văzut din cărți că trebuiau să treacă șaptezeci de ani pentru dărâmurile Ierusalimului, după numărul anilor despre care vorbise Domnul către prorocul Ieremia.*” (*Daniel*, 9:2). Daniel citează din *Ieremia*, 25:11-12, unde scrie: „*Toată țara aceasta va fi o paragină, un pustiu, și neamurile acestea vor fi supuse împăratului Babilonului timp de șaptezeci de ani. Dar, când se vor împlini acești șaptezeci de ani, voi pedepsi pe împăratul Babilonului și pe neamul acela, zice Domnul, pentru nelegiuirile lor; voi pedepsi țara haldeilor și o voi preface în niște dărâmături veșnice.*”

inspirate. Acceptarea canonului Vechiului Testament în trei etape (Legea – 400 î. Cr.; Profetii – 200 î. Cr. și Scrierile – 90 d. Cr. la Iabne/Iamnia) nu este adevărată. Cărțile au fost acceptate progresiv, pe măsură ce ieșeau de sub pana autorilor. În timpul Domnului Isus și al apostolilor, iudeii recunoșteau toate cele treizeci și nouă de cărți ca inspirate și numai pe ele, după cum mărturisește Flavius Iosephus. Ei nu recunoșteau ca inspirate ceea ce numim apocrifele Vechiului Testament.

Cărțile apocrife, care apar între cele două testamente în traducerile catolice și ortodoxe, au fost scrise în perioada inter-testamentară. Ele sunt ilustrative pentru tradiția și istoria evreiască de după întoarcerea din captivitate, dar nu sunt inspirate. Astăzi, Biserica Ortodoxă și Biserica Catholică acceptă aceste cărți (Biserica Ortodoxă acceptă cincisprezece apocrife ca inspirate, în vreme ce Biserica Catholică acceptă opt). Biserica Catholică le-a declarat ca inspirate divin în anul 1546, la Conciliul de la Trent. Dar Domnul Isus, apostolii și primii creștini nu le-au recunoscut ca inspirate. Ei citează de două sute optzeci de ori în mod direct din Vechiul Testament, iar dacă adăugăm și referințele la anumite versete, numărul ajunge la opt sute cincizeci de citate. Toate cărțile sunt citate în afară de Estera, Ecclesiastul și Cântarea Cântărilor, dar nu există nici un citat din cărțile apocrife.

Domnul Isus nu a numit Scriptură decât cele treizeci și nouă de cărți (numite de peste zece ori „*Legea și Profetii*”). Canonul recunoscut de El este consemnat în *Luca*, 11:49-51,⁷¹ căci numele menționate aici, Abel și Zaharia, reprezintă prima și ultima crimă înregistrată în

⁷¹ *Luca*, 11:49-51: „*De aceea Înțelepciunea lui Dumnezeu a zis: „Le voi trimite proroci și apostoli; pe unii din ei îi vor ucide, iar pe alții îi*

Vechiul Testament, căci după aranjarea cărților din canonul ebraic, *2 Cronici* este ultima carte. Aceasta este o mărturie indirectă a canonicității celor trei scrieri care nu sunt citate direct, *Estera*, *Ecleziastul* și *Cântarea Cântărilor*. O altă mărturie indirectă este referirea la întreg Vechiul Testament ca „*Scripturi*”, „*Cuvânt al lui Dumnezeu*” și „*Lege și Profeți*”, căci și aceste referiri includ cele trei cărți.

În concluzie, toate cele treizeci și nouă de cărți ale Vechiului Testament au fost acceptate de evrei ca inspirate cu mult timp înainte de scrierea Noului Testament, în vreme ce cărțile apocrife nu au fost incluse de ei în canon. Domnul Isus și apostolii au recunoscut aceste treizeci și nouă de cărți ca inspirate și autoritare și au respins apocrifele, căci nu le-au folosit.

Noul Testament se referă la pasaje din Vechiul Testament ca „*Scriptură*”, „*Cuvânt al lui Dumnezeu*”, „*Dumnezeu a zis*”, „*Duhul Sfânt a spus*”, „*David, insuflat de Duhul, a zis*”, etc. Dar când se citează surse din afara canonului Vechiului Testament (Cleanthes este citat în *Faptele Apostolilor*, 17:28; Menander în *1 Corinteni*, 15:33; Epimenides în *Tit*, 1:12; Enoh în *Iuda*, 14-15), nu se face niciodată referire la ele ca fiind inspirate.

vor prizoni, ca să se ceară de la acest neam sângele tuturor prorocilor, care a fost vărsat de la întemeierea lumii: de la sângele lui Abel până la sângele lui Zaharia, ucis între altar și Templu; da, vă spun, se va cere de la neamul acesta!” Domnul face referire la pasajul din *2 Cronici*, 24:21.

Recunoașterea inspirației Noului Testament

Am văzut până acum inspirația și autoritatea primei mari diviziuni a Bibliei noastre, Vechiul Testament, cu cele trezeci și nouă de cărți ale sale și motivul pentru nu acceptăm scrierile apocrife ca fiind inspirate, așa cum pretinde atât Biserica Ortodoxă cât și cea Catholică. Dar cum rămâne cu scrierile Noului Testament?

Sunt cele douăzeci și șapte de scrieri inspirate? Toți creștinii recunosc inspirația acestor cărți. Necreștinii, însă, resping Noul Testament ca inspirat pentru că el Îl prezintă pe Isus ca Mesia, Fiul lui Dumnezeu. Unii îl cred un profet, alții un învățător excelent, iar alții Îl consideră un impostor. Noi răspundem celor ce neagă inspirația Noului Testament, dar cred în inspirația Vechiului, că aceste cărți sunt inspirate pentru că sunt consecvente cu Vechiul Testament în profetiile împlinite, în continuitatea doctrinară și în revelarea Aceluiași Dumnezeu, cu aceleași atribute.

Gnosticii timpurii și maniheiștii⁷² de mai târziu aveau propriul canon al cărților sfinte. Ei respingeau Vechiul Testament și acceptau doar Evangheliile și scrierile

⁷² Gnosticismul reprezintă o serie de credințe inițiatice (termenul provine din grecescul „gnosis”, cunoaștere) care susțin în general că spiritul omului este creat de Dumnezeu, dar trupul său și restul materiei sunt create de un dumnezeu rău ca închisoare pentru spirit. Eliberarea omului se realizează prin gnoză, adică printr-o cunoaștere inițiatcă, ezoterică.

Maniheismul, denumit după învățătorul Manes (216-277 d. Cr.), este o credință orientală dualistă care percepe lumea ca o luptă perpetuă între Dumnezeu bun și cel rău, între lumină și întuneric. Maniheismul ulterior a amestecat aceste credințe orientale cu unele învățături și practici nou testamentare, producând curente pseudo-creștine care, în timpul Evului Mediu întunecat, au fost persecutate până aproape de exterminare de Biserica Catholică. Aceasta s-a grăbit să catalogheze și grupările de tip anabaptist ca maniheiste, pentru a incita autoritățile să îi extermine și pe ei împreună cu maniheiștii.

apostolului Pavel, alăturând lor unele scrieri apocrife. Pot fi considerate astfel de apocrife ca fiind inspirate? Nu, deoarece ele nu sunt consecvente cu Vechiul Testament și cu celelalte cărți ale Noului. Multe sunt falsuri, nefiind scrise de cine se pretindea că le era autor. *Evanghelia după Toma*, sau *Apocalipsa lui Petru* nu îi au ca autori reali pe acești apostoli.

Cum s-au scris cărțile Noului Testament și cum știm că ele sunt inspirate? În primii ani după înălțarea lui Cristos, adunarea din Ierusalim și apoi celelalte adunări au folosit scrierile Vechiului Testament și învățăturile apostolilor transmise prin viu grai, fie direct de ei, fie de cei ce i-au auzit. Apoi Iacov scrie prima epistolă creștină, înainte de anul 49, urmat la câțiva ani de Pavel, care scrie *1* și apoi *2 Tesaloniceni*, între anii 50 și 54.

În jurul anului 56, Pavel scrie corintenilor. Ne interesează pasajul din *1 Corinteni*, 9:9, unde îl citează pe Moise: „În adevăr, în *Legea lui Moise este scris: 'Să nu legi gura bouului care treieră grâul!'*” Citatul din Moise se găsește în *Deuteronom*, 25:4. Subiectul este dezbătut din nou de Pavel douăzeci de ani mai târziu, când îi scrie lui Timotei. În *1 Timotei*, 5:18, el spune: „*Căci Scriptura zice: 'Să nu legi gura bouului când treieră bucate' și 'Vrednic este lucrătorul de plata lui.'*” Ultimul citat nu face parte din Vechiul Testament, ci din *Evanghelia după Luca*, 10:7. Luca a scris *Evanghelia* în jurul anului 63. Ce se poate deduce din acest pasaj?

1. Pavel a recunoscut *Evanghelia după Luca* drept „Scriptură” egală ca autoritate cu scrierile lui Moise. Scrierile lui Moise se bucurau de cea mai înaltă stimă între evrei, autoritatea lor fiind universal recunoscută.

2. Această recunoaștere a inspirației scrierii lui Luca a fost imediată. *1 Timotei* a fost scris la aproximativ un an după *Evanghelia lui Luca*. Pe când a scris Pavel corintenilor, el nu avea decât o singură sursă autoritară, Vechiul Testament; dar imediat ce a apărut o sursă din Noul Testament, el a folosit-o, recunoscându-i autoritatea.
3. Folosirea singularului „Scriptura” este o dovadă în plus pentru inspirația Evangheliei, căci o atașează Vechiului Testament inspirat, formând astfel un tot unitar.
4. Mărturia lui Pavel în favoarea inspirației *Evangheliei după Luca* este o mărturie indirectă în favoarea inspirației cărții *Faptele Apostolilor*, care este o continuare a *Evangheliei*⁷³ și care a fost terminată în jurul aceleiași date cu *1 Timotei*.

Un alt pasaj similar, dar care acoperă și mai mult teren se găsește în *2 Petru*, 3:15-16:

„Să credeți că îndelunga răbdare a Domnului nostru este mântuire, cum v-a scris și preaiubitul nostru frate Pavel, după înțelepciunea dată lui, ca și în toate epistolele lui, când vorbește despre lucrurile acestea. În ele sunt unele lucruri grele de înțeles pe care cei neștiutori și nestatornici le răstălmăcesc ca și pe celelalte Scripturi, spre pierzarea lor.”

2 Petru este o epistolă târzie, scrisă între anii 64 și 70,

⁷³ „Teofile, în cea dintâi carte a mea am vorbit despre tot ce a început Isus să facă și să învețe pe oameni...” (Faptele Apostolilor, 1:1 compară cu Luca, 1:1-4, unde îl întâlnim pe Teofil ca destinatar comun al ambelor cărți).

cel mai probabil în 66, când Pavel scrisese deja toate epistolele sale. Ce învățăm din această afirmație a lui Petru?

1. Epistolele lui Pavel sunt la fel de inspirate și au aceeași valoare cu scrierile vechi testamentare.
2. Petru se referă la „*toate epistolele*” lui Pavel, nu doar la o parte din ele.
3. Epistolele lui Pavel, deși adresate unor adunări și persoane din regiuni diferite ale imperiului, circulau și erau cunoscute atât de Petru cât și de adunările din Asia Mică ce reprezentau destinatarii celor două epistole ale lui Petru.

Apoi Iuda, care scrie după Petru, în versetele 17 și 18 din scurta sa epistolă îl citează pe Petru în *2 Petru*, 3:3, mărturisind în favoarea inspirației acestei epistole.⁷⁴ Aceasta este o nouă recunoaștere imediată a inspirației unei cărți din Noul Testament. În plus, este o dovadă indirectă pentru inspirația primei epistole a lui Petru, căci a doua este adresată aceluiași destinatari ca o întărire a primei.⁷⁵

Acestea sunt dovezile interne pe care le avem cu privire la inspirația cărților Noului Testament. Așadar, avem mărturii directe pentru inspirația a cincisprezece cărți

⁷⁴ Iuda spune: „*Dar voi, preaiubiților, aduceți-vă aminte de vorbele vestite mai dinainte de apostolii Domnului nostru Isus Hristos. Cum vă spuneau că în vremurile din urmă vor fi batjocoritori, care vor trăi după poftele lor nelegiuite.*” Citatul este din *2 Petru*, 3:3, „*Înainte de toate, să știți că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, care vor trăi după poftele lor...*”

⁷⁵ „*Petru, apostol al lui Isus Cristos, către aleșii care trăiesc ca străini, împrăstiați prin Pont, Galatia, Capadocia, Asia și Bitinia...*” (*1 Petru*, 1:1). A doua epistolă este adresată aceluiași destinatari: „*Preaiubiților, aceasta este a doua epistolă pe care v-o scriu.*” (*2 Petru*, 3:1).

(*Evanghelia după Luca*, epistolele pauline și *A doua epistolă a lui Petru*). Mai avem dovezi indirecte pentru inspirația altor două (*Faptele Apostolilor* și *1 Petru*).

Pe lângă așezarea scrierilor Noului Testament la același nivel cu cele din Vechiul în ce privește inspirația și autoritatea, mai avem o serie de dovezi interne în favoarea inspirației celor douăzeci și șapte de cărți care alcătuiesc Noul Testament.

1. Pasajele care vorbesc despre autoritatea apostolilor ca egală cu cea a profeților din Vechiul Testament. Un astfel de pasaj este *2 Petru*, 3:1-2.

„Preaiubiților, aceasta este a doua epistolă pe care v-o scriu. În amândouă caut să vă trezesc mintea sănătoasă, prin înștiințări, ca să vă fac să vă aduceți aminte de lucrurile vestite mai dinainte de sfinții proroci și de porunca Domnului și Mântuitorului nostru, dată prin apostolii voștri.”

Petru și-a comparat scrierile cu cele ale profeților. În repetate rânduri se afirmă că acreditarea apostolilor este egală cu cea a profeților din vechime.⁷⁶ Unele pasaje îi ridică pe apostoli la un rang superior profeților.⁷⁷ Apostolii pretindeau inspirație divină, și se așteptau ca adunările să

⁷⁶ „Îmi voi da osteneala, dar, ca, și după moartea mea, să vă puteți aduce totdeauna aminte de aceste lucruri. În adevăr, v-am făcut cunoscut puterea și venirea Domnului nostru Isus Cristos, nu întemeindu-ne pe niște basme meșteșugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înșine cu ochii noștri mărirea Lui. Căci El a primit de la Dumnezeu Tatăl cinste și slavă, atunci când, din slava minunată, s-a auzit deasupra Lui un glas care zicea: „Acesta este Fiul Meu preaiubit în care Îmi găsesc plăcerea.” Și noi înșine am auzit acest glas venind din cer, când eram cu El pe muntele cel sfânt.” (*2 Petru*, 1:15-18).

primească cuvintele și scrierilor lor ca și Cuvânt al Domnului.⁷⁸ Și Ioan, în *Apocalipsa*, 1:1-2 pretinde originea divină a scrierii sale.⁷⁹

2. Promisiunile Domnului Isus cu privire la acțiunea Duhului în apostoli reprezintă o garanție a inspirației scrierilor lor. Cristos a promis apostolilor inspirația și

„Ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce am privit și ce am pipăit cu mâinile noastre, cu privire la Cuvântul vieții – pentru că viața a fost arătată, și noi am văzut-o și mărturisim despre ea și vă vestim viața veșnică, viață care era la Tatăl și care ne-a fost arătată...” (1 Ioan, 1:1-2).

„După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin proroci, în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu, la sfârșitul acestor zile, ne-a vorbit prin Fiul pe care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor și prin care a făcut și veacurile.” „Căci, dacă Cuvântul vestit prin îngeri s-a dovedit nezguduit și dacă orice abatere și orice neascultare și-a primit o dreaptă răsplătire, cum vom scăpa noi, dacă stăm nepăsători față de o mântuire așa de mare, care, după ce a fost vestită întâi de Domnul, ne-a fost adevărată de cei ce au auzit-o, în timp ce Dumnezeu întărea mărturia lor cu semne, puteri și felurite minuni și cu darurile Duhului Sfânt, împărțite după voia Sa!” (Evrei, 1:1-2; 2:2-4).

⁷⁷ „Și Dumnezeu a rânduit în Biserică, întâi, apostoli; al doilea, proroci...” (1 Corinteni, 12:28)

„Și El a dat pe unii apostoli; pe alții, proroci; pe alții, evangheliști; pe alții, păstori și învățători...” (Efeseni, 4:11)

⁷⁸ „Dacă crede cineva că este proroc sau insuflat de Dumnezeu, să înțeleagă că ce vă scriu eu este o poruncă a Domnului.” (1 Corinteni, 14:37)

„De aceea mulțumim fără încetare lui Dumnezeu că, atunci când ați primit Cuvântul lui Dumnezeu, auzit de la noi, l-ați primit nu ca pe cuvântul oamenilor, ci, așa cum și este în adevăr, ca pe Cuvântul lui Dumnezeu, care lucrează și în voi care credeți.” (1 Tesaloniceni, 2:13)

⁷⁹ „Descoperirea lui Isus Cristos pe care i-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi lucrurile care au să se întâmple în curând. Și le-a făcut-o cunoscut, trimițând, prin îngerul Său, la robul Său Ioan care a mărturisit despre Cuvântul lui Dumnezeu și despre mărturia lui Isus Hristos și a spus tot ce a văzut.”

ajutorul Duhului.⁸⁰ Lucrarea Duhului nu consta doar în ferirea de uitare, ci și în aprofundarea învățăturilor lui Isus și chiar în adăugarea la ele.

3. Noul Testament aduce revelații noi și cunoștință superioară decât cea descoperită în veacurile anterioare, dar în perfectă armonie cu toate lucrurile descoperite în Vechiul. Aproape fiecare învățătură vechi testamentară a fost aprofundată și elaborată în Noul Testament. Pe lângă aceasta, în Noul întâlnim mai multe „taine” sau mistere, adică revelații noi, nedescoperite pe parcursul Vechiului Testament.⁸¹

4. Cărțile însele pretind autoritate și inspirație. Nu sunt scrieri accidentale, pe care cineva le-a colecționat mai târziu din atașament față de ele. Aceste scrisori au fost scrise de apostoli ca autoritare și au fost recunoscute ca

⁸⁰ „V-am spus aceste lucruri cât mai sunt cu voi. Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl în Numele Meu, vă va învăța toate lucrurile și vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu.” „Când va veni Mângâietorul, Duhul adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul; căci El nu va vorbi de la El, ci va vorbi tot ce va fi auzit și vă va descoperi lucrurile viitoare.” (Ioan, 14:25-26; 16:13).

⁸¹ „Iar Aceluia care poate să vă întărească, după Evanghelia mea și propovăduirea lui Isus Cristos – potrivit cu descoperirea tainei care a fost ținută ascunsă timp de veacuri, dar a fost arătată acum prin scrierile prorocilor și, prin porunca Dumnezeului celui Veșnic, a fost adusă la cunoștința tuturor neamurilor, ca să asculte de credință – a lui Dumnezeu, care singur este înțelept, să fie slava, prin Isus Cristos, în vecii vecilor! Amin.” (Romani, 16:25-27)

„Prin descoperire dumnezeiască am luat cunoștință de taina aceasta despre care v-am scris în puține cuvinte. Citindu-le, vă puteți închipui priceperea pe care o am eu despre taina lui Cristos, care n-a fost făcută cunoscut fiilor oamenilor în celelalte veacuri, în felul cum a fost descoperită acum sfinților apostoli și proroci ai lui Cristos, prin Duhul.” (Efeseni, 3:3-5)

atare de destinatarii lor.

În a doua epistolă scrisă de el, apostolul Pavel scrie:

„Și, dacă n-ascultă cineva ce spunem noi în această epistolă, însemnați-vi-l și să n-aveți niciun fel de legături cu el, ca să-i fie rușine.”

2 Tesaloniceni, 3:14

„Așadar, fraților, rămâneți tari și țineți învățăturile pe care le-ați primit fie prin viu grai, fie prin epistola noastră.”

2 Tesaloniceni, 2:15

Încă de timpuriu în lucrare apostolul Pavel s-a confruntat cu problema scrisorilor false care circulau ca și cum ar fi fost trimise de el. El avertizează:

„să nu vă lăsați clătinați așa de repede în mintea voastră și să nu vă tulburați de vreun duh, nici de vreo vorbă, nici de vreo epistolă, ca venind de la noi, ca și cum ziua Domnului ar fi și venit chiar.”

2 Tesaloniceni, 2:2

Pentru ca destinatarii săi să știe să deosebească scrisorile sale autentice de falsurile care se foloseau de numele său, apostolul își face obiceiul de a le scrie la sfârșit urarea de sănătate. Aceasta era pentru ei o semnătură autografă, o mostră de scriere după care puteau ști dacă o scrisoare vine cu adevărat de la apostol sau nu.⁸²

Dar de ce existau astfel de falsuri ce se foloseau de numele apostolilor? De ce întâlnim texte apocrife precum Evanghelia lui Iacov, a lui Toma, a lui Petru, a lui

⁸² „Urarea de sănătate este scrisă cu mâna mea: Pavel. Acesta este semnul în fiecare epistolă; așa scriu eu.” (2 Tesaloniceni, 3:17)

Bartolomeu, a lui Filip sau a lui Iuda? Nici una nu a fost scrisă de aceștia! Motivul este important pentru dovedirea inspirației cărților Noului Testament: învățătorii falși se foloseau de numele apostolilor datorită autorității lor! Adunările creștine recunoșteau faptul că ceea ce învățau apostolii, atât prin „*viu grai*” cât și în scris, era cu adevărat „*Cuvântul lui Dumnezeu*”.

Citirea publică a cărților Noului Testament este de asemenea un semn al canonicității lor. Apostolul Pavel îndeamnă adunarea din Colose:

„După ce va fi citită această epistolă la voi, faceți așa ca să fie citită și în Biserica laodicenilor; și voi, la rândul vostru, să citiți epistola care vă va veni din Laodiceea.”

Coloseni, 4:16

Celor din Tesalonic le scrie: „*În Domnul, vă rog fierbinte ca epistola aceasta să fie citită tuturor fraților*” (1 Tesaloniceni, 5:27).

Apostolul Petru declară mesajul său scris ca fiind standard pentru credința și practica destinatarilor săi atunci când scrie: „*Îmi voi da osteneala, dar, ca, și după moartea mea, să vă puteți aduce todeauna aminte de aceste lucruri.*”⁸³ El se referă la epistola sa, care trebuia să rămână ca autoritate după ce el nu va mai fi să îi învețe prin viu grai.

Deci, autorii cărților nou testamentare pretind autoritate pentru scrierile lor. Ei pretind ascultare din partea urmașilor lui Isus Cristos. Această autoritate se bazează pe faptul că atât autorii cât și destinatarii acestor cărți credeau că ele reprezintă Cuvântul scris al lui Dumnezeu.

⁸³ 2 Petru, 1:15

Nu ne putem aștepta însă ca Noul Testament să facă referire la autoritatea cărților sale la fel cum face referire la Vechiul. Pentru aceasta, cărțile Noului Testament trebuiau să fi fost adunate într-o colecție distinctă, iar acest lucru necesită timp. Noul Testament a fost scris într-o perioadă mult mai scurtă decât Vechiul – mai puțin de 60 de ani – unor destinatari aflați la mii de kilometri depărtare unii de alții. De aceea, adunarea tuturor cărților Noului Testament într-un canon recunoscut de toate adunările creștine nu s-a realizat în timpul scrierilor acestor cărți pentru simplul motiv că nu a fost suficient timp pentru adunarea cărților și multiplicarea copiilor ca să ajungă la adunările răsfirate în tot imperiul. Este totuși surprinzător cât de mult din Noul Testament circula încă în vremea apostolilor. Epistolele târzii autentifică peste jumătate din numărul total de scrieri ale Noului Testament și 75% din numărul disponibil atunci.⁸⁴

De la începutul secolului al II-lea avem câteva scrieri creștine ai căror autori au fost contemporani cu apostolii. Clement din Roma scrie în jurul anului 96, Ignațiu în 108 și Policarp în 110. Dacă adunăm citatele și referințele la scrierile Noului Testament din aceste scrisori, aflăm că douăzeci și cinci din cele douăzeci și șapte scrieri care formează Noul Testament erau în circulație largă în jurul anului 100. Doar *Iuda* și *2 Ioan* nu sunt menționate în aceste scrieri timpurii.

Apoi, există indicii că creștinii au folosit încă de timpuriu codicele. Acesta este un fel de carte. Filele din papirus erau cusute sau lipite la un capăt, și puteau fi răsfoite asemenea cărților de astăzi. Aceasta a ușurat

⁸⁴ Cele cinci cărți ale lui Ioan (*Evanghelia* sa, cele trei epistole și *Apocalipsa*) nu fuseseră încă scrise când a scris Petru și Iuda.

adunarea și folosirea mai multor cărți în colecții. Astfel de colecții ale Evangheliilor și ale scrierilor lui Pavel circulau în prima parte a secolului al II-lea.

Prin urmare, ideea că adunările au avut nevoie de mult timp până să recunoască inspirația și autoritatea celor douăzeci și șapte de scrieri ale Noului Testament este total greșită. David Nettleton afirmă poziția corectă:

„Scrierile apostolilor au fost păzite de biserica primară, și au ajuns să fie Biblia bisericii primare mai mult prin uzaj decât prin votul unui conciliu. Dar, pe măsură ce a trecut timpul și au apărut întrebări, au trebuit așezate unele standarde așa încât să se poată da răspunsuri inteligente întrebărilor referitoare la cărțile Bibliei.”⁸⁵

Discuțiile despre un standard sau canon recunoscut unanim s-au întins până în secolul al IV-lea. Conciliul de la Cartagina (397) este cel care recunoaște toate cele douăzeci și șapte de cărți ale Noului Testament ca inspirate. De aici, Biserica Romano-Catolică și Biserica Ortodoxă vorbesc despre autoritatea Bisericii care aprobă sau respinge pretenția la inspirație. Argumentul lor este adresat împotriva celor care cred „*Sola Scriptura*”, afirmând că de fapt Biserica oficială a hotărât ce este Scriptură și ce nu. Catholicismul pretinde că locul de depozitare a credinței este în Biserică, Scriptura fiind doar un element al acestui loc. Concluzia argumentului lor este aceea că autoritatea Scripturii derivă din autoritatea Bisericii, aceasta din urmă fiind superioară.

Dar problema este pusă intenționat într-un mod greșit.

⁸⁵ David Nettleton, *op. cit.*, p. 34

Biserica nu a hotărât ce carte este inspirată și ce nu, ci a recunoscut doar inspirația. D. A. Carson afirmă:

„Rolul Bisericii nu este acela de a stabili care sunt cărțile ce constituie Scriptura. Dimpotrivă, cărțile Scripturii își croiesc singure drum prin folosirea lor la scară largă și autoritatea lor general acceptată, astfel că rolul Bisericii este de a recunoaște că numai anumite cărți decid care sunt principiile de care ascultă și cărora le este fidelă Biserica – iar aceasta are ca efect constituirea unui canon, a unei liste închise de Scripturi cu autoritate.”⁸⁶

„Prin urmare, dacă încercăm să aflăm când și cum anume au fost citite cărțile Noului Testament ca mărturii cu autoritate ale Evangheliei în loc să ne întrebăm când și cum anume a fost închis canonul, nu trebuie să ne întoarcem la listele închise întocmite de Părinți, care au apărut mai târziu, ci la folosirea cărților Noului Testament în scrierile primilor Părinți.”⁸⁷

Urmând acest raționament care este corect și biblic, vom ajunge la concluzia că Scriptura este autoritatea supremă, nu Biserica. Scriptura este cea care reglementează autoritatea Bisericii și nu invers. Ea nu apelează la Biserică pentru autoritate, căci are propria-i autoritate. De aceea este mult mai corect să vorbim despre o recunoaștere a canonului, decât despre o stabilire a lui.

Scriptura este o carte închisă, care nu mai permite

⁸⁶ D. A. Carson și Douglas J. Moo, *Introducere în Noul Testament*, p. 853

⁸⁷ *Ibid.*, p. 850

adăugiri. Dumnezeu ne-a spus tot ce dorea să ne spună în cele șaiszeci și șase de cărți care formează Sfânta Scriptură. Isus Cristos și noul legământ inaugurat de El au reprezentat sfârșitul revelației lui Dumnezeu, Cuvântul final sau ultim al lui Dumnezeu pentru oameni.

Fără un canon închis, Scriptura nu poate fi autoritate supremă, căci o revelație continuă ar însemna o adăugare la Scriptură, o actualizare a ei. Totodată, dacă revelația nu s-a încheiat, dacă Dumnezeu continuă să se reveleze, să ne vorbească, atunci Scriptura nu este suficientă pentru tot ceea ce credem și facem, ci are nevoie de completări.

Aceasta este exact ceea ce susțin Biserica Catolică, cea Ortodoxă și alte grupări religioase moderne din mișcarea restauratoare. Pentru Biserica Catolică, Scriptura este insuficientă. Ei susțin că Tradiția, ceea ce afirmă papa „*ex cathedra*”, de pe scaun, aparițiile fecioarei și revelațiile personale ale unor „sfinți” sunt la fel de inspirate precum Scripturile. Unul din multele exemple este cel al Margaretei Maria Alacoque, care în anii 1673-1675 pretinde o revelație specială prin care i se cere adorarea inimii de carne a lui Isus. Această revelație nouă a fost considerată ca adăugire la cele anterioare, fiind pusă la același rang de autoritate cu Biblia.

Pentru noi, nu Biserica, nu papa, nu conciliile, nu tradiția, nu revelațiile lui Mahomed, Joseph Smith, Ellen White sau ale altui profet modern sunt autoritare pentru credință și practică. Noi susținem autoritatea supremă a Scripturii în materie de credință și practică. Nu credem din capul locului pe cineva care spune „Așa vorbește Domnul”, ci îi testăm afirmațiile și interpretările cu Scriptura. Noi susținem că Dumnezeu ne-a descoperit în Scriptură tot ceea ce vrut ca noi să știm în ce privește

doctrina și practica, iar această descoperire s-a încheiat odată cu cartea Apocalipsei.

Scriptura și tradiția

Am văzut până acum din ce se compune Scriptura, inspirația și autoritatea ei și cum a ajuns ea până la noi. Am văzut că Scriptura este autoritatea supremă în materie de credință și practică. În acest capitol vom discuta despre ceea ce caută să detroneze Scriptura din poziția ei de autoritate finală: Tradiția. Ce este tradiția? Care este autoritatea ei? Cum a evoluat tradiția în istorie? La aceste întrebări vom încerca să răspundem în continuare.

Marea parte a creștinismului nominal nu este de acord cu noi atunci când spunem că Scriptura este autoritatea supremă și suficientă pentru tot ce ține de credință și practică. Biserica Romano-Catolică și Biserica Ortodoxă resping aceste afirmații și spun că Scriptura nu este suficientă, că Tradiția are o autoritate egală cu a Scripturii și este absolut necesară pentru interpretarea ei. Cardinalul Gibbons spune:

„Biserica este custodele și interpretul Bibliei rânduind în mod divin... Scripturile singure nu pot fi ghidul suficient și standardul credinței... Ele nu sunt în ele însele clare și inteligibile chiar în probleme de cea mai mare importanță... Ele nu conțin toate adevărurile necesare mântuirii...”⁸⁸

Ce este tradiția? Tradiția apostolică se pretinde a fi

⁸⁸ James Cardinal Gibbons, *The Faith of Our Fathers*, citat de Wendell H. Rone, *The Baptist Faith and Roman Catholicism*, p. 7

setul de doctrine și practici neconsemnate în Scripturi, transmise de apostoli pe cale orală. Tradiția bisericească este reprezentată de decretele oficiale ale Conciliilor și de scrierile *Părinților bisericești*. Pe lângă acestea, mai putem vorbi și de datina strămoșească, ce reprezintă obiceiurile moștenite din mitologia națională a fiecărui popor, adică din păgânism, obiceiuri care au fost „încreștinate” de preoție și sunt acum parte integrantă a cultului și ritualurilor Bisericii.

În catolicism, la mijlocul secolului al XVI-lea, Conciliul de la Trent declară Tradiția ca egală cu Scriptura în ce privește autoritatea și inspirația. Dar această egalitate, recunoscută și de Biserica Ortodoxă, întâmpină câteva obstacole de netrecut care ne duc spre concluzia că această pretenție catolică și ortodoxă este falsă.

Prima problemă de nedepășit pentru cei ce susțin Tradiția ca egală cu Scriptura în autoritate este de ordin logic. Ei afirmă că tradiția orală are aceeași valoare cu Scriptura, Cuvântul scris. Cu alte cuvinte, ei afirmă că sursa orală are o valoare egală cu sau mai mare decât sursa scrisă. Această afirmație este respinsă în orice domeniu al vieții. Ce are valoare mai mare la tribunal? O mărturie orală, a cărei origine este nesigură, sau una scrisă? Este dovedit faptul că transmiterea unei informații pe cale orală se deformează în timp. Pe măsură ce informația circulă, intervine omisiunea și adăugirea fiecărui purtător al ei. Deformarea este cu atât mai mare cu cât numărul persoanelor care transmit informația crește.

În cazul unei mărturii scrise se pot face verificări cu privire la originea mărturiei, se poate cerceta autorul ei. Tocmai acest lucru au făcut și adunările din primele veacuri când au inspectat atent scrierile și au eliminat

falsurile care pretindeau că au fost scrise de apostoli dar nu erau. În cazul mărturiei orale nu se pot face astfel de verificări, nu se poate ști cu precizie cine a inițiat informația. *Verba volant, scripta manent*, spuneau latinii, vorba zboară, scrierea rămâne. O mărturie orală nu poate avea niciodată aceeași greutate cu mărturia scrisă. Tocmai de aceea Tradiția, care se bazează pe informații transmise oral, nu poate avea aceeași autoritate cu Scriptura.

O altă problemă de ordin logic pe care o întâmpină cei ce susțin egalitatea Tradiției cu Scriptura este următoarea: Ei susțin că atât Tradiția cât și Scriptura sunt revelații inspirate de Dumnezeu, chiar dacă ele se contrazic. Ei sunt obligați să susțină inspirația divină a tradiției, deoarece doar așa poate fi pusă la egalitate cu Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu, Biblia. Dacă tradiția este de origine omenească, iar Biblia de origine divină, ele nu ar putea fi considerate niciodată ca egale. Faptul că Tradiția și Scriptura se contrazic reciproc se vede din diferența enormă dintre cei care practică cu adevărat „*Sola Scriptura*” și cei care cred în Tradiție. Cele două surse de autoritate au produs două tipuri de biserici total diferite, cu doctrine, practici și organizare diferită și două feluri total diferite de a trăi creștinismul în fiecare zi.⁸⁹

Dar pot oare două adevăruri să se contrazică? Nu, două sau o mie de propoziții adevărate nu se pot contrazice, la fel cum două sau o mie de drepte paralele nu se pot întâlni. Dacă două afirmații se contrazic, atunci fie una este adevărată și cealaltă este falsă, fie ambele sunt false. Dar în

⁸⁹ Credem că de-a lungul istoriei au existat două tipuri de biserici diferite: bisericile sau adunările de tip baptist și cele de tip catolic/ortodox. Diferențele confesiuni creștine reprezintă măsuri diferite de supunere față de autoritatea Scripturii respectiv a Tradiției.

nici un caz nu pot ambele să fie adevărate. Dacă Scriptura și Tradiția se contrazic, atunci este imposibil ca ambele să fie adevărate. Una trebuie să fie falsă. Care din ele reprezintă atunci standardul adevărului? Cum se poate ca din aceeași sursă de revelație să iasă două lucruri antagonice, opuse? Cum poate Dumnezeu să fie autorul confuziei și inconsecvenței și să fie un Dumnezeu al ordinii în același timp?

Pentru a evita astfel de probleme evidente, apărătorii Tradiției susțin că Scriptura trebuie interpretată în lumina Tradiției. Dar ce înseamnă aceasta? Că mărturia scrisă este interpretată după cea orală. Prin urmare, se afirmă că Tradiția interpretează Scriptura, nu Scriptura Tradiția. Dar această afirmație dă naștere la alte inconsecvențe. Una dintre ele este aceea că în ciuda afirmațiilor teoretice, sursele de autoritate nu sunt egale. Tradiția nu este egală cu Scriptura, ci superioară ei. Este o regulă verificată de nenumărate ori că oricând adăugăm la o sursă de autoritate o alta, cele două surse nu vor rămâne la nivel egal mult timp, ci tendința este ca cea nou adăugată să devină superioară celei vechi. La fel, Tradiția, autoritatea nou adăugată, a înlocuit în timp supremația autorității vechi, Scriptura. Când se afirmă egalitatea dintre cele două, aceasta este una doar teoretică. În practică, cei ce acceptă autoritatea Tradiției o consideră superioară Scripturii.

Valoarea unei surse orale nu poate întrece niciodată valoarea unei surse scrise. Este illogic să folosim o sursă inferioară ca interpret al sursei superioare. Înseamnă a asculta de sergent în locul generalului. Înseamnă a rămâne opriți în intersecție când agentul de circulație ne face semn să trecem pentru că semaforul are culoarea roșie.

Pe lângă multele probleme logice cu care se confruntă

pretenția că Tradiția are aceeași autoritate cu Scriptura, un alt gen de problemă este inconsecvența istorică a Tradiției. În secolul al XVI-lea, la Conciliul de la Trent, convocat pentru a da un răspuns la Reformă, Biserica Romano-Catolică definește clar rolul Tradiției. Atunci s-a declarat că revelația specială a lui Dumnezeu nu este conținută numai în Scriptură, ci parte în Scriptură, parte în tradiția orală. Prin urmare, Scriptura nu este o autoritate finală și suficientă, iar principiul „*Sola Scriptura*” este unul greșit.⁹⁰

Acest răspuns este o reacție la afirmațiile protestanților și anabapțiștilor, care susțineau „*Sola Scriptura*”, autoritatea supremă a Scripturii și dreptul ei de a judeca Tradiția și orice altă învățătură sau practică. Dar Biserica Romano-Catolică contrazice prin această pretenție „Biserica” primelor veacuri și părinții ante-niceeni, care credeau că, pentru a fi acceptată ca validă, orice doctrină trebuia dovedită cu Scriptura. Dacă nu se putea dovedi cu mărturia scrisă recunoscută, acea doctrină era respinsă. Scrierile primilor autori creștini post-apostolici, Ignațiu, Policarp, Clement, Barnaba și mai târziu Iustin Martirul și Atenagoras abundă de referințe și citate din Vechiul și Noul Testament, dar nu fac niciodată referire la o tradiție orală ca sursă de revelație separată și autoritară.

Pentru prima dată întâlnim conceptul de tradiție apostolică transmisă oral la Ireneu și la Tertulian, la sfârșitul secolului al II-lea. Dar ei subliniază în mod repetat că aceste tradiții își aveau originea în Scripturi și puteau fi dovedite cu Scripturile scrise. Pentru ei, Scriptura scrisă

⁹⁰ La aceeași concluzie a ajuns și Biserica Ortodoxă, la Sinodul de la Ierusalim, din 1672, convocat de Patriarhul Dositei.

era autoritatea finală, nu tradiția orală. Ireneu spune:

„Planul mântuirii noastre l-am învățat de la nimeni alții decât de la cei prin care Evanghelia a ajuns până la noi, care, odată au proclamat-o public, și mai apoi, prin voia lui Dumnezeu, ne-au transmis-o în Scripturi, pentru a fi temelia și stâlpul credinței noastre.”⁹¹

Tradiția orală nu este altceva, în viziunea lor, decât proclamarea orală a Cuvântului scris. Nu este ceva diferit. Nu există nici un apel la Tradiție pentru a dovedi ceva ce nu era în Cuvântul scris.

De fapt, originea ideii de tradiție orală diferită de Scripturi vine din partea grupărilor împotriva cărora scriau Ireneu și Tertulian, din partea gnosticilor. Aceștia pretindeau că dețin o tradiție apostolică orală independentă și diferită de Scripturi. Era o încercare din partea gnosticilor să își justifice doctrinele care nu se potriveau Scripturii afirmând că Scriptura nu este suficientă. Ei pretindeau că nu dețineau doar adevărul Scripturii, ci și pe cel al tradiției orale, având prin urmare plinătatea revelației și cheia interpretării Scripturii. Aceasta este exact ceea ce afirmă Biserica Romano-Catolică. Ireneu și Tertulian au respins această concepție și au apelat doar la Scripturi ca autoritate finală. Așadar, ideea de tradiție orală paralelă cu Scriptura și necesară pentru interpretarea ei provine din gnosticism, nu din creștinism.

Al treilea fel de probleme întâmpinate de pretențiile catolice și ortodoxe referitoare la tradiția orală apostolică este de ordin teologic. Pentru existența unei astfel de tradiții se face apel la cuvintele apostolului Pavel din 2

⁹¹ Ireneu, *Împotriva ereziilor*, 3.1.1

Tesaloniceni, 2:15, unde citim: „*Așadar, fraților, rămâneți tari și țineți învățăturile pe care le-ați primit fi prin viu grai, fie prin epistola noastră.*” Cuvântul tradus „învățători”, „*paradosis*”, înseamnă „tradiții”. Se găsește și în 3:6.⁹²

Interpretarea acestui pasaj oferită de catolici și ortodocși este forțată și contrazisă de context. Prin „*tradițiile primite prin viu grai*” nu se poate înțelege un set de învățături și practici paralel cu Scriptura, ci se referă la lucrurile pe care Pavel i-a învățat cât timp a stat la ei, atât prin vorbire, cât și prin exemplu personal. La aceasta face referire în versetele 6-9. În versetul 10 le aduce aminte în scris ceea ce le-a transmis oral cât timp a fost cu ei. Iar în versetul 14 Pavel arată că ceea ce le scrie este în concordanță cu ce le-a transmis oral și o confirmare a acelor tradiții orale.⁹³ Epistola scrisă este autoritatea ultimă după care trebuie să se acționeze în privința celor cu probleme de comportament.

Dar interpretarea voit greșită a textului nu este singura

⁹² „*În Numele Domnului nostru Isus Cristos, vă poruncim, fraților, să vă depărtați de orice frate care trăiește în neorânduială, și nu după învățăturile [lit: tradițiile] pe care le-ați primit de la noi.*”

⁹³ 2 *Tesaloniceni*, 3:6-10, „*În Numele Domnului nostru Isus Hristos, vă poruncim, fraților, să vă depărtați de orice frate care trăiește în neorânduială, și nu după învățăturile pe care le-ați primit de la noi. Voi înșivă știți ce trebuie să faceți ca să ne urmați; căci noi n-am trăit în neorânduială între voi. N-am mâncat de pomană pâinea nimănui; ci, lucrând și ostenindu-ne, am muncit zi și noapte, ca să nu fim povară nimănui dintre voi. Nu că n-am fi avut dreptul acesta, dar am vrut să vă dăm în noi înșine o pildă vrednică de urmat. Căci, când eram la voi, vă spuneam lămurit: „Cine nu vrea să lucreze nici să nu mănânce.”*” Versetul 14: „*Și, dacă n-ascultă cineva ce spunem noi în această epistolă, însemnați-vi-l și să n-aveți niciun fel de legături cu el, ca să-i fie rușine.*”

problemă teologică. Până acum nu ni s-a furnizat o listă oficială a doctrinelor și practicilor care ar constitui tradiția apostolică transmisă prin viu grai și păstrată de Biserică. Ni se spune că ea există, și pentru a ne supune întregii voințe revelate a lui Dumnezeu trebuie să ne supunem Bisericii Romano-Catolice sau Bisericii Ortodoxe, după caz. Dar nu ni se spune clar care sunt acele tradiții apostolice. De ce nu?

În primul rând, pentru că nu există o astfel de tradiție apostolică paralelă cu Scriptura. În al doilea rând, pentru că dacă s-ar defini clar o astfel de listă, atunci ea ar putea fi supusă aparatului critic la care au fost supuse cărțile Scripturii, și nu ar putea trece testele pe care cărțile inspirate le-au trecut. În al treilea rând, doctrinele care nu ar trece testul inspirației ar submina autoritatea Bisericii. Biserica pretinde ca noi să acceptăm Tradiția pentru că așa spune ea, adică pe baza autorității ei. Autoritatea Bisericii este considerată a fi la un nivel superior autorității Scripturii, ceea ce nu este decât o altă pretenție nefondată. Deci ni se cere să acceptăm o pretenție imposibil de demonstrat pe baza unei premise la fel de imposibil de demonstrat.

Din moment ce singura afirmație dovedită este cea a autorității supreme a Scripturii, care nu admite vreun egal, noi nu acceptăm pretențiile la o autoritate echivalentă a Bisericii și a tradiției, și provocăm pe susținătorii unei astfel de autorități să ne furnizeze o listă completă a ceea ce pretind ei a fi tradiție orală apostolică, pentru a o supune testelor inspirației. Până atunci, vom considera poziția lor ca nefiind decât o invenție pentru a-și justifica numeroasele depărțări și dezertări de la doctrina Scripturii.

Așadar, nu există tradiție apostolică transmisă oral în

paralel cu Scripturile. Dar cum rămâne cu tradiția bisericească? Cum a apărut tradiția bisericească? Cornel Filip remarcă în mod corect:

„Când creștinismul și-a pierdut dimensiunea apostolică și a fost impus cu forța diferitelor popoare sau grupuri etnice, fără ca oamenii să audă sau să înțeleagă mesajul creștin al Mântuitorului Isus Cristos, obiceiurile și practicile religioase idolatre păgâne ale acestora au fost cosmetizate atât cât să poată fi ,încreștinate’ și adoptate ca atare de preoți. Dacă înainte de creștinism multe practici și ritualuri ,mistice’ transmise oral s-au numit mitologie sau religie, după ,încreștinare’, sub toiagul cârmuitor al preoților, aceleași practici au fost numite creștinește ,tradiție bisericească’. Se poate vorbi de metamorfoza mitologiei idolatre și păgâne în Tradiția bisericească ,creștină’.”⁹⁴

Chiar dacă această afirmație poate părea unora subiectivă și exagerată, la această concluzie va ajunge oricine va studia atent istoria și mitologia. Tradiția bisericească este o sumă de adăugiri la învățătura apostolilor. Pe măsură ce înaintăm în timp, numărul adăugirilor cresc. Prin urmare, tradiția din secolul al IV-lea nu este aceeași cu tradiția din secolul al VIII-lea, care nu este aceeași cu tradiția din secolul al XVI-lea, ș.a.m.d.

În anii 215-220 începem să vedem ridicarea ierarhiei și a preoției, după anul 250 avem primele cazuri de botez al pruncilor, cultul Fecioarei se dezvoltă după anul 400, al sfinților – după anul 600; închinarea la imagini este

⁹⁴ Cornel Filip, *Păgânizarea creștinismului apostolic*, p. 17

poruncită în 786, Biblia este interzisă laicilor în 1229 iar tradiția este pusă la nivel egal cu Scriptura în 1550. Chiar și în secolul XX au mai apărut schimbări. În contrast cu tradiția, la care se tot adaugă noi dogme și practici, despre adevărul Scripturii se spune că este „*crența dată sfinților odată pentru totdeauna*”. Pe ce trebuie să ne întemeiem credința, deci? Pe stânca Scripturii sau pe nisipurile mișcătoare ale Tradiției?

Care este sursa de inspirație a tradiției? Nu Scriptura, pe care Tradiția o contrazice mereu, ci păgânismul. Dacă cercetăm originea tuturor credințelor și practicilor apărute ca fiind „tradiție bisericească”, vom vedea că fiecare dintre ele ne va duce spre păgânism. De unde provine titulatura papei de Pontifex Maximus (Mare Preot)? Din Scriptură? Bineînțeles că nu, căci Biblia ne spune că unul singur este Marele nostru Preot pentru totdeauna, Isus Cristos. Numele de Pontifex Maximus era titlul Marelui Preot păgân, acordat ulterior celor ce ședea pe tronul Romei. De unde vin ierarhia, închinarea la imagini, la cruce, la moaște, de unde vin sărbătorile Bisericii, cultul fecioarei, al sfinților și morților, pe scurt, întreaga coloană vertebrală a catolicismului și ortodoxiei? Răspunsul este unul singur: din păgânism! Cum au fost ele introduse în creștinism? Prin inventarea unei „tradiții orale” secrete transmise preoților.

Tradiția și Scriptura au origini diferite și conțin învățături și practici diferite, care nu pot fi conciliate. A încerca să le susții pe ambele ca egale înseamnă a încerca să slujești la doi stăpâni, ceea ce este imposibil. Să luăm cazul Bisericii Catolice, care susține că atât Scriptura cât și tradiția sunt egale, la fel de inspirate. În acest caz, ar trebui ca și una și cealaltă să fie promovată în mod egal. Dar ce se întâmplă în realitate? Să privim la câteva evenimente

istorice care arată relația Bisericii cu una din cele două autorități supreme pe care le recunoaște, Scriptura:

- Papa Inocențiu al III-lea a declarat în 1198 că oricine nu face parte din cler și citește Biblia va fi pedepsit cu moartea;
- Sinodul de la Tarragona, în anul 1234, condamna ca eretic pe oricine deținea o traducere a Bibliei și refuza în termen de opt zile să o predea pentru a fi arsă.
- William Tyndale a fost ars pe rug în Olanda în 1536 pentru că a tradus Biblia în limba poporului.
- În vremea reginei Maria I a Angliei (1553-1558), cunoscută sub porecla „*Maria cea sângeroasă*”, grămezile de Biblii confiscate erau folosite ca și combustibil pentru arderea pe rug a „ereticilor”.
- În 1816, papa Pius al VII-lea, când a auzit că Arhiepiscopul de Niesen îi îndemna pe enoriașii săi să citească Biblia, i-a scris o scrisoare apostolică, muștrându-l aspru și afirmând că traducerea Bibliei în limba înțeleasă de popor era „*cea mai rea dintre toate invențiile, o ciumă, distrugerea credinței, cel mai mare pericol al sufletelor... ruina religiei noastre sfinte.*” Această condamnare era a unei Biblii traduse de un iezuit, sub supravegherea unui Arhiepiscop și aprobată de 2 papi, Clement al VIII-lea și Grigore al XIII-lea.
- Din partea Papei Leo XII, citim îndemnul adresat episcopilor latini: „*...în conformitate cu datoria noastră apostolică, vă îndemnăm să vă îndepărtați turmele de pe aceste pășuni otrăvite [Biblia tradusă în limba poporului]... pentru ca credincioșii încredințați vouă să fie convinși că dacă Scripturile sacre ar fi publicate pretutindeni fără discriminare, vor apărea mai multe rele decât avantaje, datorită nechibzuinței*

oamenilor.⁹⁵

Cunoașterea Scripturii de către oamenii obișnuiți pare cea mai mare amenințare pe care o înfruntă Vaticanul. Este mult mai ușor să îi ții pe oameni sub control, ca sclavi spirituali, dacă faci în așa fel încât ei să depindă de tine pentru mântuire și hrană spirituală. Cuvintele Domnului se aplică și în acest caz: „*Veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va face liberi!*”⁹⁶ Pentru oricine o studiază cu sinceritate, Scriptura se va dovedi nu o „*pășune otrăvită*”, așa cum spunea papa, ci o hrană sănătoasă care va întări sufletul și îl va ajuta să se elibereze din sclavia oricărui sistem religios bazat pe Tradiție.

De la marele compromis făcut în vremea lui Constantin,⁹⁷ creștinismul tradițional a făcut compromis după compromis, așa încât nu mai seamănă deloc cu creștinismul întemeiat de Cristos. Dar aceasta nu înseamnă că întreg creștinismul a făcut acele compromisuri. De la Constantin încoace au existat întotdeauna adunări care chemau înapoi la autoritatea Scripturii și care condamnau creștinismul tradițional ca apostat.⁹⁸

Un simbol al renunțării la pretențiile de autoritate a

⁹⁵ Pentru o istorie mai completă a felului cum a fost tratată Scriptura de Biserica Romano-Catolică și cea Ortodoxă, vezi *Anexa Biblia interzisă*.

⁹⁶ *Ioan*, 8:32

⁹⁷ Acest mare compromis a fost acceptarea „sacralismului”, adică transformarea creștinismului în religia oficială a Imperiului. Leonard Verduin, în *Reformatorii și copiii lor vitregi* descrie pe larg efectele acestui sacralism în istoria creștină.

⁹⁸ Prin expresia „creștinismul tradițional” ne referim la Biserica Catolică și la cea Ortodoxă. Întotdeauna au existat adunări care protestau împotriva abuzurilor și compromisurilor acestor biserici. Ele au primit de-a lungul timpului multe porecle, dar sunt în general cunoscute ca

Bisericii tradiționale și al denunțării părăsirii tradiției în favoarea Scripturii era practica rebotezării, a renegării botezului Romei. Cine ajungea să creadă că Scriptura era autoritatea finală în materie de credință și practică, renegea botezul papal și accepta botezul adunărilor care susțineau autoritatea supremă a Scripturilor. Această practică o întâlnim de la compromisul cu Constantin până astăzi, și a existat continuu în timpul evului mediu. Istoricul Leonard Verduin declară: „*Rebotezarea este tot atât de veche pe cât constantinianismul.*”⁹⁹ Reformatorul elvețian Zwingli spunea despre anabapțiștii din vremea sa:

*„Învățătura Anabaptismului nu este o noutate, ci pentru o mie trei sute de ani a cauzat mare tulburare în biserică, și a căpătat așa putere, încât încercarea în această epocă de a lupta contra ei pare zadarnică pentru un timp.”*¹⁰⁰

Din acest lung șir de martori, îi alegem doar pe valdenzi, care predicau mântuirea prin har și îndreptățirea prin credință cu mult timp înainte de Luther sau Calvin. Principalele capete de acuzare împotriva lor, aduse de partea catolică, erau 1. Ei susțin că doctrinele lui Cristos și ale Apostolilor, fără decretul Bisericii, sunt suficiente pentru mântuire; 2. Botezul nu e de nici un folos pruncilor, căci ei nu sunt capabili să creadă; 3. Susțin că doar ei sunt Biserica lui Cristos și ucenicii lui Cristos. Susțin că ei sunt succesorii apostolilor.¹⁰¹ Mulțimi de bărbați, femei și copii

„anabapțiști”, adică „re-botezători”, pentru că nu acceptau botezurile bisericilor apostate ca valide și îi botezau la vârstă matură pe cei ce se converteau de la catolicism.

⁹⁹ Leonard Verduin, *Reformatorii și copiii lor vitregi*, p. 226

¹⁰⁰ John T. Christian, *A History of the Baptists [O istorie a bapțiștilor]*, vol. 1, p. 86

au plătit cu viața pentru aceste delictе capitale, căci așa erau privity aceste învățături de către Biserica Catolică.

Dumnezeu a avut întotdeauna martori pe pământ. Adunarea Sa este „*stâlpul și temelia adevărului*”. Dar care este adevărul? „*Cuvântul Tău este adevărul*”,¹⁰² spune Domnul Isus. Adevărul revelat de Dumnezeu se găsește în Scriptură. Întreg adevărul revelat se găsește în Scriptură, nu doar o parte din el. Cine crede aceasta, nu va putea face parte dintr-un sistem care nu acceptă autoritatea finală a Scripturii.

Biserica Romano-Catolică și Biserica Ortodoxă resping oficial doctrina „*Sola Scriptura*”. Dar, din păcate, sunt mulți care pretind că cred „*Sola Scriptura*”, dar în realitate o resping. Ce înseamnă, din nou, „*Sola Scriptura*”? Înseamnă că Scriptura este singura autoritate și este o autoritate suficientă pentru tot ceea ce credem și facem. Martin Luther striga la începutul Reformei: „*Numai Scriptura*”! Dar la fel spuneau și Zwingli, și Calvin, și anabapțiștii și totuși nu se înțelegeau între ei. La fel, și astăzi există o mulțime de grupări religioase și denominațiuni care pretind că cred și practică „*Sola Scriptura*”, dar între ele sunt diferențe mari, fundamentale. Care să fie problema? De fapt, pare să existe două probleme principale: 1. felul în care este *interpretat textul Scripturii*; 2. *trecerea dincolo de ce „este scris”*.

1. *Interpretarea textului*. Se întâmplă des ca doi oameni care cred „*Sola Scriptura*” să studieze același text și să ajungă la două concluzii diferite. Motivul este că interpretează textul în mod diferit. Interpretarea înseamnă

¹⁰¹ Wendell Rone, *op. cit.*, p. 50

¹⁰² *1 Timotei*, 3:15 și *Ioan*, 17:17

înțelegerea textului. Interpretarea corectă a textului biblic este esențială pentru aplicarea lui, iar aplicarea textului este esențială pentru relația noastră cu Dumnezeu. Relația noastră cu Dumnezeu, urmarea vocii Sale în viața noastră, sunt direct proporționale cu aplicarea practică a învățăturilor Bibliei. Nimeni nu poate avea o relație bună cu Dumnezeu și în același timp să încalce în mod repetat poruncile Scripturii. „*Dacă Mă iubiți, păziți poruncile Mele*” spunea Domnul Isus.¹⁰³ Dar cum să le împlinim dacă nu le înțelegem sau le înțelegem greșit?

Sunt unii astăzi care se străduiesc din răpuzeri să găsească sensuri ascunse în Scriptură, interpretări la care autorii Bibliei nu s-ar fi gândit. Acesta este un abuz și o infidelitate față de autoritatea Scripturilor. Da, Cristos ne-a asigurat dreptul individual de a interpreta singuri Scriptura. Dar aceasta nu înseamnă că avem dreptul de a o interpreta greșit. Avem dreptul și responsabilitatea de a „*împărți drept Cuvântul adevărului*” sau a-l „*mânu corect*”.¹⁰⁴ Aceasta înseamnă a-l interpreta corect.

Interpretarea greșită este de multe ori involuntară. Nu intenționăm să înțelegem greșit un text, dar poate nu cunoaștem toate uneltele pentru interpretarea lui corectă. Poate ne grăbim și trecem superficial peste text. Poate ne bazăm pe interpretarea altora. Studiul corect al Scripturii necesită timp și un efort susținut. Necesită rugăciune și meditație. Necesită o bună relație cu Duhul Sfânt, autorul Scripturii. Duhul Sfânt nu a fost implicat activ doar în inspirarea Cuvântului, ci este implicat și în descoperirea înțelesului lui, în iluminarea noastră. Credinciosul sincer va căuta întotdeauna această iluminare a Duhului, pentru a

¹⁰³ Ioan, 14:15

¹⁰⁴ 2 Timotei, 2:15

se asigura că folosește corect Cuvântul inspirat.

2. A doua problemă pentru care există mari diferențe între oamenii care susțin „*Sola Scriptura*” este faptul că declarația este una teoretică, dar lucrurile stau altfel în practică. Sunt mulți care strigă „*Numai Scriptura*” și trec dincolo de ceea ce este scris. Martin Luther spunea:

„*Mi-am bazat predicarea pe fiecare literă din cuvântul lui Dumnezeu; cui îi place, să mă urmeze, cui nu, să rămână în urmă.*”¹⁰⁵

Dar acesta este un adevăr parțial. În privința mântuirii prin har și a justificării prin credință, este adevărat. Dar Luther nu și-a bazat predicarea despre botezul pruncilor pe litera Scripturii, nici felul în care a organizat Biserica, nici sărbătorile pe care le ținea nu se găseau în Scriptură. Toate acestea le-a luat din Tradiție, din tradiția pe care o condamna pentru că era contrară Scripturii.

Când Luther a început să proclame *Sola Scriptura*, el a atras de partea sa simpatia și susținerea multora care datorită aceluiași principiu stăteau ascunși de persecuțiile catolice. Dar când a venit vremea ca marele Reformator să pună în practică ceea ce spunea, el a șovăit și s-a întors la Tradiție. Așadar, nu este suficient ca cineva să spună *Sola Scriptura*, acest principiu trebuie să se vadă în practică! Altfel, nu avem decât o credință moartă.

Sunt mulți care spun *Sola Scriptura* și trec peste ceea ce „*ce este scris*”.¹⁰⁶ Acesta este primul semn al apostaziei pentru că subminează autoritatea Scripturii. Iar a submina

¹⁰⁵ Citat de R.C. Wenger, *op. cit.*, p. 28

¹⁰⁶ *1 Corinteni*, 4:6, „*Fraților, pentru voi am spus aceste lucruri, în icoană de vorbire, cu privire la mine și la Apolo, ca prin noi înșine să învățați să nu treceți peste ‚ce este scris’...*”

autoritatea Scripturii înseamnă a pune la îndoială autoritatea lui Dumnezeu. Nu trebuie să privim mai departe decât la practicile, închinarea și forma de organizare a majorității bisericilor de astăzi care susțin că cred *Sola Scriptura* și vom vedea că ele nu vin din Scriptură, ci din Tradiție. Deși recunosc formal autoritatea Scripturii, în practică o încalcă în mod conștient și deliberat.¹⁰⁷

Care este diferența dintre cel care interpretează greșit involuntar și apostatul care trece dincolo de ce este scris? Cel ce o face involuntar se căiește și se schimbă atunci când i se arată eroarea. El poate fi instruit. Dar cel ce trece dincolo de ce este scris în mod voluntar știe că încalcă Scriptura, dar nu vrea să se schimbe. Chiar și atunci când i se demonstrează că greșește, el perseverează în eroare. El spune: Știu că Biblia spune așa, dar de ce este rău și greșit dacă eu fac altfel? Pentru el, Biblia nu are ultimul cuvânt. El se îndoiește de autoritatea și suficiența Scripturii și de cele mai multe ori va fi dispus să răstălmăcească, să interpreteze greșit texte din Scriptură pentru a-și justifica și scuza doctrinele și practicile.

Când o instituție religioasă care pretinde că este Biserica lui Cristos Îi încalcă Cuvântul și refuză să se schimbe, ea dovedește că nu este a lui Cristos, nu Îl cunoaște și nu Îl iubește. Oricine Îl iubește, Îi păzește poruncile și respectă tot ce a poruncit El.

Bisericile care nu cred în autoritatea finală a Scripturii în materie de credință și practică, cum sunt Biserica Catolică și cea Ortodoxă, nu pot fi considerate biserici autentice ale lui Cristos. Nici bisericile care afirmă în

¹⁰⁷ Pentru o analiză detaliată și bine argumentată a tradițiilor nebiblice din cadrul bisericilor „evangelice”, recomandăm cartea *Creștinism păgân* de Frank Viola și George Barna.

teorie principiul *Sola Scriptura*, dar în practică îl încalcă, nu pot fi biserici autentice. Adunările nou testamentare trebuie să evite orice legătură cu bisericile apostate care ar putea da impresia unei recunoașteri a lor ca biserici autentice.

Credincioșii adevărați ar trebui să evalueze în lumina Scripturii doctrinele și practicile bisericilor din care fac parte, iar dacă vor găsi că acele biserici încalcă, în teorie sau practică, autoritatea finală a Scripturii, ar trebui să părăsească acele sisteme și să se alătore adunărilor adevărate, care apără „*credința dată sfinților odată pentru totdeauna*”. Dacă doctrinele și practicile noastre nu sunt în acord cu Scriptura, fie ca Dumnezeu să ne dea harul pocăinței, pentru a le abandona și a-L urma necondiționat!

Ce facem când Scriptura tace?

Fiecare generație și fiecare cultură în care a pătruns creștinismul a exercitat asupra lui o anume influență. Un semn caracteristic al adunărilor adevărate ale lui Cristos este acela că au știut întotdeauna să răspundă cu Scriptura nevoilor sau întrebărilor ridicate de timpul și cultura în care trăiau.

Dacă o adunare nu reușește să dea răspuns problemelor cu care se confruntă în societate, ea nu doar că își pierde relevanța și mărturia în acea societate, nemaiputând fi sare și lumină, dar ea însăși dovedește lipsă de discernământ spiritual și de călăuzire a Duhului, și va sfârși închistându-

se în tradiții și forme moarte. Pentru a fi viu, sănătos și util, un trup trebuie să răspundă nevoilor și să rezolve problemele cu care se confruntă. Așa este și cu trupul lui Cristos, *ecclesia*. Încă de pe paginile Noului Testament vedem că, sub călăuzirea Duhului, adunările au răspuns nevoilor cu care se confruntau. *Faptele Apostolilor*, capitolul 6 ne relatează alegerea diaconilor în adunarea din Ierusalim. Acesta a fost răspunsul dat de adunare, sub conducerea Duhului, nevoii urgente cu care se confrunta.

Atât pentru o adunare adevărată cât și pentru orice creștin sincer, a ști întotdeauna care este voia lui Dumnezeu este un lucru esențial și un factor hotărâtor în deciziile ce urmează a fi luate. Dar atât la nivel individual cât și la nivel de adunare, recunoaștem că ne confruntăm cu anumite situații în legătură cu care Scriptura nu e clară sau pare că tace. De pildă, Scriptura nu vorbește despre fumat, despre droguri, despre avort, despre muzica rock, despre implicarea în politică și despre o mulțime de alte situații și practici cu care ne confruntăm. Cum putem ști care este voia lui Dumnezeu cu privire la acestea? Cum acceptăm sau respingem o practică despre care Scriptura nu vorbește? Cum discernem ceea ce este în spiritul Scripturii, în armonie cu Cuvântul sau contrar lui și dăunător?

Un principiu bun este acela că ceea ce Scriptura nu interzice explicit sau implicit este permis. Dacă este bine înțeles, acest principiu ne spune că în Scriptură avem zona albă, adică lucrurile permise și poruncite, zona neagră, adică lucrurile interzise și o zonă gri, în care trebuie să pășim cu atenție, sub atenta îndrumare a Duhului.¹⁰⁸ Pe măsură ce studiem și înțelegem corect Scriptura, vom

¹⁰⁸ Zona gri este zona subiectivă, în care nu există porunci directe, și fiecare situație trebuie judecată individual.

vedea că zona aceasta gri, a lucrurilor care nu sunt nici permise nici interzise este una foarte îngustă în comparație cu zonele clare, albă sau neagră și acoperă doar lucruri de mică importanță. În contrast, cei care abuzează de acest principiu, fac ca zonele clare să fie doar niște fâșii înguste, iar zona gri să ocupe majoritatea spațiului. În opinia lor, orice doresc ei este permis în această zonă gri și nimic nu poate fi condamnat, totul fiind lăsat la bunul lor plac și la așa-zisa călăuzire a Duhului.

Prin urmare, orice credincios adevărat și orice adunare fidelă lui Cristos ia în serios întrebarea: *Ce facem când Scriptura tace?* Din fericire, Dumnezeu nu ne-a lăsat fără lumină în acest caz, și putem ști ce decizie să luăm, bazată nu pe emoții schimbătoare și pe păreri omenești, ci pe principiile obiective ale Cuvântului veșnic al lui Dumnezeu.

Primul pas este acela de a înțelege că deși Biblia nu vorbește despre o mulțime de lucruri specifice, ea conține principii și precepte care acoperă toate categoriile, toate domeniile vieții. Este adevărat că Biblia nu vorbește despre dependența de tutun, medicamente sau droguri, dar nici nu este nevoie, căci ea vorbește despre domeniul dependențelor. Despre acest domeniu citim în *1 Corinteni*, 6:12 și *2 Petru*, 2:19b:

„Toate lucrurile îmi sunt îngăduite, dar nu toate sunt de folos; toate lucrurile îmi sunt îngăduite, dar nimic nu trebuie să pună stăpânire pe mine.” „Căci fiecare este robul lucrului de care este biruit.”

Sub incidența acestor versete cad tot soiul de

dependențe, nu doar cele care ne afectează trupul, ci și cele care ne afectează psihicul.

Un alt exemplu este administrarea timpului nostru. Biblia nu vorbește despre orele de muncă, despre schimburi, despre cum să ne petrecem timpul liber și câte ore să petrecem în fața computerului. Dar Biblia ne învață să răscumpărăm vremea, adică să folosim bine timpul pe care Dumnezeu ni l-a dat.

Care sunt principiile după care ne putem ghida în zona *gri* a Scripturii? Le vom enunța sub formă de teste, căci orice practică și opinie trebuie testate cu Scriptura. Vom lua exemplul unei practici pe care adunarea o consideră spre aprobare sau respingere. Trebuie să menționăm însă că aceste teste nu pot fi impuse ca lege, ci sunt menite a ne fi de ajutor în momente de cumpănă. Ele trebuie considerate ca niște consilieri, și credem că de veți asculta de ei, se vor dovedi a fi sfetnici înțelepți.¹⁰⁹

1. Testul inspirației. Există ceva din acea practică sau din domeniul ei în Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu? Prima dată vom căuta să identificăm domeniul din care face parte practica: rugăciune, închinare, evanghelizare, slujire, ajutorare, etc. Apoi ne vom muta de la general la specific. La rugăciune, de exemplu, este vorba despre mesajul ei, despre timpul alocat, despre mod sau poziție, etc. Cu cât aflăm mai multe din Scripturi despre domeniul în cauză, cu atât vom avea o lumină mai clară și fundament biblic mai solid pentru decizia noastră. La acest punct vom

¹⁰⁹ Testele următoare sunt inspirate din testele de stabilire a canonicității cărților Bibliei descrise de Floyd H. Barackman în *Teologie creștină practică*, p. 31-32. Considerăm că procesul de discernere a cărților inspirate este asemănător cu procesul prin care trece creștinul sau adunarea în discernerea vocii lui Dumnezeu pentru o anumită situație.

descoperi că, de fapt, Biblia vorbește chiar și atunci când noi credeam că tace.

2. Testul veridicității. Aici analizăm afirmațiile și motivele din spatele practicii. Sunt afirmațiile adevărate? Sunt motivele practicii sincere? Premisele de la care pleacă sunt consecvente? Fără premise adevărate nu putem ajunge la concluzii adevărate. Din păcate, de multe ori în religie este ca în politică. Afirmațiile spun ceva, motivațiile din spatele lor sunt cu totul altceva. Noi trebuie să fim în stare să vedem dincolo de vorbe. Orice practică ce implică astfel de proceduri „politice” trebuie evitată. Domnul Isus ne învață că vorbirea noastră trebuie să fie clară, „da” să fie „da” și „nu”, „nu”. George Orwell spunea că *„marele inamic al limbajului clar este nesinceritatea.”* Un om cu intenții sincere va folosi întotdeauna un limbaj clar, direct, nu unul care poate da naștere la interpretări. Un exemplu ar fi mișcarea ecumenică, care sub pretextul unor eforturi comune de a câștiga lumea pentru Cristos, țintește spre construirea celei mai puternice organizații religioase cunoscute până acum, o Biserică mondială unică, însă fără prezența și aprobarea Cristosului Biblicii.

3. Testul armonizării cu Scriptura. Oricine consideră Scriptura ca autoritate finală în materie de credință și conduită, știe că tot ceea ce face trebuie să fie în armonie cu Scriptura. Așadar, un test important este acela prin care ne asigurăm că practica aflată în discuție se armonizează cu celelalte practici menționate în Cuvânt. Scriptura este armonie. Toate doctrinele și practicile ei sunt în acord. Dacă noua practică contravine celor exprimate clar în Scripturi, fidelitatea față de Scripturi și consecvența ne cere să o respingem. Dar nu doar practica în sine trebuie

analizată, ci și efectele și conotațiile ei, pentru a ne asigura că sunt în concordanță cu moralitatea și spiritualitatea găsite în Scripturi.

4. **Testul armonizării cu atributele lui Dumnezeu:** este practica de o așa natură spirituală încât să fie în armonie cu demnitatea și maiestatea lui Dumnezeu? Scriptura vine de la Dumnezeu și ne prezintă caracterul Său. Ceea ce Dumnezeu ne cere în Scriptură este în concordanță cu caracterul și atributele Sale. Dumnezeu este drept, de aceea ne cerem să fim și noi dreți și să evităm corupția și înșelăciunea. Dumnezeu este adevăr, de aceea ne cere să spunem adevărul și să fim sinceri în relațiile noastre cu ceilalți oameni. Dumnezeu este ordonat, de aceea trebuie să respingem practici care duc la harababură, la dezordine și haos în adunare. Dumnezeu este sfânt și maiestuos, de aceea practici precum rostogolirea pe jos, lătratul, delirul și altele asemenea trebuie respinse pentru că nu sunt compatibile cu atributele Lui.

5. **Testul autorului uman:** Ce se poate afla despre autorul sau autorii acelei practici? Ce știm despre supunerea lor față de întreg Cuvântul lui Dumnezeu? Dar despre doctrina și practica lor? Poate acest test nu pare important unora, dar este important să mergem cu cercetarea până la origini. Relația persoanei sau persoanelor cu Dumnezeu, înțelegerea pe care au avut-o asupra Cuvântului, maturitatea lor și felul cum puneau în practică Scriptura sunt lucruri deosebit de importante pentru că ele se reflectă și asupra practicii care ne interesează. Dacă sursa nu are o relație bună cu Dumnezeu sau greșește în învățături importante, șansele ca practica aceea să fie greșită sunt mari. Desigur, și oamenii sinceri și maturi

spiritual se pot înșela, de aceea acesta nu este singurul criteriu, dar a-l omite este cu siguranță o greșală.

6. Testul mărturiei: Este înțelept să căutăm mărturia fraților, a adunărilor adevărate și a Duhului Sfânt pentru a ne confirma că practica este bună. Să începem cu mărturia fraților și a adunărilor adevărate. De ce este ea importantă? Pentru că este foarte probabil că nu suntem noi primii de pe pământ care ne confruntăm cu o anumită situație. Alții s-au confruntat sau se confruntă cu aceleași lucruri. Poate că unii frați sau unele adunări au urmat aceeași practică sau una similară înaintea noastră. Este bine să le cerem sfatul sau să privim la starea în care acea practică i-a adus. Dacă sunt mai aproape de Domnul și binecuvântați spiritual, atunci avem o confirmare în plus că putem adopta și noi acea practică. Dacă rezultatul este un regres spiritual, atunci am face bine să învățăm din greșeala lor și să nu o urmăm.

Apoi este mărturia Duhului. În orice facem trebuie să căutăm călăuzirea Duhului Sfânt. E mai bine să nu plecăm la drum dacă nu avem asigurată prezența și călăuzirea lui Dumnezeu. Cum ne călăuzește Duhul în deciziile pe care trebuie să le luăm? Călăuzirea Sa va fi întotdeauna în armonie cu Scriptura. Știm că Dumnezeu este de partea noastră când luăm o decizie dacă Duhul Sfânt din noi nu este întristat, dacă avem pace și liniște în relația noastră cu Dumnezeu și cu frații, dacă evenimentele care se succedă sunt asemenea unor piese de puzzle care se potrivesc perfect.

Dimpotrivă, dacă relația noastră cu Dumnezeu se strică – și orice copil al lui Dumnezeu știe imediat aceasta – dacă nu mai avem pace și liniște, dacă relația noastră cu frații se deteriorează și dacă evenimentele care se succed par mai

degrabă noi și noi obstacole și frâne, atunci trebuie să ne oprim din drum, căci decizia pe care am luat-o este una greșită, și toate aceste lucruri sunt semnalele Duhului că mergem pe o cale rea.

Aceste câteva teste sunt suficiente pentru a ne asigura că rămânem în cadrul voii lui Dumnezeu chiar și atunci când Scriptura pare că tace. Spunem „pare” căci, după cum am arătat, Scriptura vorbește mult mai mult decât vor unii să ne facă să credem. „Zona gri” este mult mai îngustă decât zona albă sau cea neagră.

Testele de mai sus au de a face cu o situație sau practică nemaîntâlnită la generațiile anterioare, una specifică generației noastre. Dar mai există o categorie de practici despre care trebuie să discutăm, și anume acelea care au fost adoptate de generațiile dinaintea noastră. Acestea sunt practicile „moștenite” pe care le putem numi tradiții. Sunt tradițiile „strămoșești” ceva sfânt, de neatins, sau ar fi bine ca fiecare generație de adunări și de credincioși să le cerceteze, să le discute pentru a descoperi de ce au fost ele adoptate? Unii spun, „*crede și nu cerceta!*” iar alții îl vor cita pe apostolul Pavel, spunând „*Cercetați toate lucrurile și păstrați ce este bun.*”¹¹⁰ Credem că este datoria fiecărei adunări să cerceteze tradițiile moștenite din cel puțin trei motive:

1. Acelea pot fi răspunsuri date unei probleme ivite într-un context anume, care nu mai este actual. A ține o practică doar pentru că înaintașii noștri au ținut-o nu este un motiv suficient. Pentru ei poate că a funcționat, le-a oferit o rezolvare unei anumite probleme. Dar dacă problema nu mai există, atunci nu mai este nevoie nici de

¹¹⁰ 1 Tesaloniceni, 5:21

acea rezolvare. A ține în continuare de tradiții irelevante nu face decât să împovăreze trupul cu bagaje care nu sunt necesare. Ele nu duc decât la îngreuierea trupului adunării și de multe ori la atrofierea sa.

2. Pot fi răspunsuri greșite. Chiar dacă au fost bine intenționați, este posibil ca răspunsurile pe care le-au dat cei dinaintea noastră la situația cu care se confruntau să fi fost greșite. Reevaluarea acelor răspunsuri face posibilă corectarea, în vreme ce păstrarea oarbă a tradițiilor înseamnă perseverență în eroare și poate duce în final la apostazie.

3. Pot fi răspunsuri exagerate la o anumită extremă existentă atunci. Avem tendința, atunci când întâlnim o extremă cu care nu suntem de acord, să mergem până în cealaltă extremă pentru a ne opune primei. Acesta este *efectul pendul*. Într-un anumit moment, o reacție drastică de disociere de o anumită practică ar fi putut avea sens, dar trecerea timpului trebuie să calmeze spiritele și să aducă echilibru minții, pentru a evita ambele extreme.

Una din metodele de ferire de apostazie este și evaluarea în fiecare generație a tradițiilor moștenite. În cazul în care una este găsită nebiblică, ea poate fi înlăturată. Greșeala unei generații poate fi îndreptată de următoarea, înainte de a fi prea târziu, înainte de apostazie.

Așadar, cum tratăm practicile moștenite sau „tradițiile”? Pe lângă testele enumerate deja (testele inspirației, veridicității, armonizării cu Scriptura, armonizării cu atributele lui Dumnezeu și testul autorului uman), mai avem la dispoziție alte trei teste care să ne ajute să stabilim dacă practica moștenită este în armonie cu Scriptura sau nu. Acestea sunt testul originii, al împlinirii și al perenității.

1. Testul originii. Acesta se referă la originea practicii

și motivele pentru care a fost ea adoptată. Este un studiu mai amplu decât testul autorului uman menționat mai sus, căci aici studiem și contextul istoric care a dus la adoptarea acelei practici. În felul acesta vom înțelege mai bine care au fost cauzele care au dus la adoptarea practicii și motivațiile celor care au adoptat-o.

2. Testul împlinirii. Acest test ne arată dacă promisiunile practicii, scopurile ei, s-au împlinit sau nu. Dacă ceea ce se urmărea prin adoptarea practicii nu s-a realizat, înseamnă că practica nu este bună și trebuie abandonată, căci a eșuat. Dacă promisiunile ei s-au împlinit, atunci ajungem la ultimul test.

3. Testul perenității. Acest test privește doar acele practici care rezistă pe parcursul mai multor generații. Prin el privim la rezultatele practicii și direcția în care se îndreaptă cei care o urmează. Au ajuns cei care au început practica și cei care au continuat-o mai aproape de Dumnezeu sau nu? S-a îmbunătățit calitatea vieții lor spirituale și mărturia pentru Cristos sau dimpotrivă? Efectele unor practici se întind pe parcursul mai multor generații. Ele pot avea rezultate imediate ce pot fi catalogate ca succes în ochii oamenilor, dar atunci când le analizăm pe o durată mai mare, se vede că de fapt efectele sunt dăunătoare.

Un exemplu ar fi asociațiile și uniunile de biserici. Cei care le-au înființat au dorit să eficientizeze lucrarea de misiune a adunărilor, să le apere interesele înaintea Statului și să ajute financiar sau consultativ adunărilor ce treceau prin situații grele. Însă după doar câteva decenii, aceste forme de organizare au răpit adunărilor drepturile și libertățile garantate de Scriptură, au impus reguli și legi

nebiblice și au făcut compromisuri atât cu Statul cât și cu bisericile false implicate în mișcarea ecumenică. După mai multe generații se vede clar că efectele acestor organizații sunt dăunătoare pentru adunările locale și nu benefice, așa cum au crezut întemeietorii lor.

Am analizat pe scurt nouă teste sau filtre prin care să trecem o anumită practică. A mai rămas un test despre care trebuie să vorbim, unul diferit de toate celelalte. Acest test nu privește o practică, ci o persoană. Pe mine însumi. Eu, cel care sunt în momentele dinaintea luării unei decizii, a aprobării sau respingerii unei atare practici, trebuie să mă supun eu însumi unui test. Acesta este:

Testul cauzalității. Întrebările care ni le punem la acest ultim test sunt următoarele: care este motivul pentru care aș adopta practica? Ce anume mă motivează? Este cauza primară glorificarea lui Dumnezeu? Este zidirea adunării? Suntem călăuziți de aceleași sentimente ca sfinții lui Dumnezeu? Sau vrem să adoptăm ceva doar pentru că ne face mai plăcuți, mai respectați înaintea lumii? Ori că naturii păcătoase îi face plăcere? Care este relația mea cu Dumnezeu în momentul în care iau decizia?

Toate deciziile morale și spirituale pe care le luăm își au originea fie în natura sfințită de Duhul, fie în natura păcătoasă. Natura păcătoasă este egoistă și urmărește doar interesul propriu. Natura sfințită este altruistă și urmărește în primul rând glorificarea lui Dumnezeu, iar în al doilea rând binele semenilor. Care este adevărata cauză care ne motivează în luarea unei decizii? Răspunsul sincer este uneori greu de dat, căci natura păcătoasă este foarte meschină, iar inima noastră este „*nespus de înșelătoare și deznădăjduit de rea*”.¹¹¹ Dar ea este demascată și expusă

de Duhul lui Dumnezeu, așa încât credinciosul care are o relație bună cu Dumnezeu își poate cunoaște starea adevărată, se poate evalua pe sine așa cum Dumnezeu o face. Deci, pentru ce vreau un anumit lucru, pentru ce îmi doresc o anumită practică? Pentru gloria mea sau pentru gloria lui Dumnezeu?

Acestea sunt testele la care trebuie să supunem orice practică nouă sau mai puțin nouă care nu este în mod expres menționată în Scriptură. Poruncile sau interdicțiile clare din Scriptură nu se comentează, ele trebuie acceptate necondiționat, datorită autorității Scripturii. Dacă o astfel de practică trece cu succes prin toate aceste filtre, atunci putem fi siguri că nu ne face nici un rău spiritual, nici nouă, nici generațiilor următoare, și că ne îndreptăm spre o direcție bună, sub călăuzirea Duhului Sfânt. Dacă în urma ultimului test putem răspunde sincer că urmărim glorificarea lui Dumnezeu și nu mândria și egoismul naturii păcătoase, atunci suntem pregătiți să pornim pe cale, căci nu suntem singuri. Dumnezeu este cu noi!

¹¹¹ *Ieremia, 17:9*

Concluzie

Nici un om nu rămâne neschimbat la citirea Bibliei. Pe unii îi întărește, ura și rebeliunea lor față de autoritatea lui Dumnezeu ieșind mai bine în evidență. Pe alții îi transformă în oameni cu totul diferiți, mult mai buni decât ar fi putut ei ajunge vreodată. Iar această transformare continuă de fiecare dată când omul se roagă, deschizând Cartea, caracterul său devenind tot mai asemănător cu cel al personajului central al Bibliei, Isus Cristos.

Este această carte cu adevărat Cuvântul lui Dumnezeu? Am văzut că da, Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu, de la *Geneza* la *Apocalipsa*, chiar dacă nu mai avem manuscrisele originale, ci o traducere a unor copii ale copiilor. Tocmai pentru că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu, ea are dreptul să poruncească oamenilor, fiind normativă, autoritară în toate domeniile pe care le atinge.

Biblia este autoritatea supremă în materie de credință și practică, și toate pretențiile și opiniile oamenilor trebuie judecate după ea. Nimic nu îi este egal sau superior ca standard autoritar, nici Tradiția, nici Biserica, ci ambele trebuie judecate în lumina Scripturii și respinse dacă pretind afirmații contrare Bibliei.

Sola Scriptura? Numai Scriptura? Doar Biblia ne este standard? Trebuie să avem capitol și verset pentru tot ce credem și facem? Da! Oricine spune că nu trebuie respins ca fiind un creștin fals și un trădător, un lup îmbrăcat în haine de oaie. Sunt mulți însă care strigă din răspuțeri, „*Sola Scriptura!*” dar în realitate se folosesc doar de o parte a Bibliei și resping restul.

Creștinismul evanghelic care în teorie crede „*Sola Scriptura*” nu seamănă aproape deloc cu creștinismul primului veac. Cea mai mare parte a credințelor și

practicilor provin din diferite tradiții sau invenții incompatibile cu Biblia. Creștinii autentici nu se tem să își verifice mereu tradițiile moștenite și să le compare cu Scriptura. Prin aceasta ei arată că sunt gata oricând să schimbe orice tradiție sau să respingă orice invenție care se dovedește a fi contrară standardului, căci fidelitatea lor este doar față de Cuvânt.

Trecerea „*dincolo de ce este scris*” este primul semn al apostaziei. De aceea, orice adunare care nu își verifică mereu învățăturile și practicile cu Scriptura sau reține în doctrină sau practică lucruri contrare ei va ajunge cu siguranță să piardă prezența lui Cristos în mijlocul ei, va ajunge să dezerteze în tabăra inamicului.

Biblia este pentru mine. Este una din cele mai mari minuni ale lumii că pot ține în mâini Scriptura, că ea nu a fost distrusă de cei ce o urăsc. Dumnezeu a dirijat în așa fel istoria încât Cuvântul Lui a ajuns până la mine când miliarde de oameni au murit și încă mor fără să audă nici măcar un verset din Biblie. Faptul că eu dețin un exemplar al Bibliei nu este o coincidență, ci face parte din planul etern al lui Dumnezeu. Dacă El mi-a dat Cuvântul Său întreg, înseamnă că vrea ca eu să îl cunosc și să îl împlinesc. El vrea să îmi vorbească prin Carte în fiecare zi, ajutându-mă să o împlinesc, spre gloria Lui și spre binele meu veșnic. Când Scriptura vorbește, Dumnezeu vorbește! Fie ca răspunsul nostru să fie: „*Vorbește, Doamne, căci robul Tău ascultă.*”

Anexă

Biblia interzisă

Studiul public și privat al Sfințelor Scripturi era încurajat de Domnul Isus și de apostoli în primul secol. Chiar și în secolele următoare, când gnosticii falsificau epistole și interpretau greșit pasaje din epistolele autentice, citirea Scripturilor era în continuare încurajată și practică. Creștinii din primele secole considerau Biblia ca fiind autoritatea finală pentru tot ceea ce trebuiau ei să creadă și să practice, și de aceea era absolut necesară cunoașterea scrierilor sfinte de către toți credincioșii.

Scriitorii și apologeții creștini din secolele II-V insistau asupra cunoașterii Scripturii de către toți creștinii. Iustin Martirul, Origen, Clement din Alexandria și mai târziu Ieronim, traducătorul Bibliei în limba latină cunoscută drept *Vulgata*, îndemneau spre citirea Scripturii. Ioan Gură de Aur vorbea împotriva citirii Scripturii doar de călugări și preoți. El insistă ca toți să aibă acces la Scriptură, sau măcar la Noul Testament. Atât Ieronim cât și Ioan Gură de Aur le îndemna pe femeile creștine să citească Scriptura. Despre traducerea Scripturii, Augustin spunea că reprezintă un mijloc excelent pentru propagarea Cuvântului printre națiuni. Chiar papa Grigorie cel Mare a recomandat tuturor citirea Scripturii.¹¹²

Însă odată cu întărirea unei ierarhii preoțești care a ajuns inevitabil să controleze masele și cu apariția devierilor evidente de la învățătura apostolilor, Biblia a fost

¹¹² Această listă cât și cea care urmează are ca material sursă articolul *Restrictions on Bible Reading by the Laity*, de Georg Reuschl, www.ccel.org/s/schaff/encyc/encyc02/htm/iv.v.lxi.htm și *Baptist Faith and Roman Catholicism* de Wendell H. Rone, p. 10-13

interzisă laicilor. Dacă Scriptura a reprezentat la începutul Adunării un element central al vieții ei, după doar câteva secole ea devenise deja un pericol care atenta la bunăstarea Bisericii oficiale.

Biblia și romano-catolicismul

În continuare vom puncta principalele decrete papale și regale ce privesc atitudinea autorităților față de Biblie, sau, mai bine spus, față de credinciosul laic ce citește Biblia în țările catolice din timpul evului mediu întunecat.

•Papa Nicolae I, în anul 860, șezând în piața publică pe un tron construit special pentru acea ocazie, a decretat interzicerea citirii Bibliei de către laici. Nicolae I este papa care l-a excomunicat pe Fotie, patriarhul Constantinopolului, fiind la rândul său excomunicat de patriarh. Aceasta a dus la Marea Schismă din 1054 între Biserica de Apus și cea de Răsărit.

•Papa Grigorie al VII-lea a întărit interdicția în 1073. Acest papă a decretat celibatul preoților în 1079.

•Papa Inocențiu al III-lea a decretat în 1198, primul an al pontificatului său, că toți cei care sunt prinși citind Biblia în limba autohtonă vor fi pedepsiți cu moartea. Inocențiu al III-lea a declanșat cruciada împotriva albigenzilor, în urma căreia au fost masacrați zeci de mii de oameni. Când orașul Beziers a fost asediat de forțele armate ce acționau la porunca papei, soldații i-au ucis pe toți cei 20,000 de locuitori, indiferent de vârstă, sex și chiar religie. Când legatul papei, Arnaud Amalric, a fost întrebat ce să facă cu cei ce mărturiseau că sunt catolici, acesta ar fi

afirmat: „*Ucideți-i pe toți, Dumnezeu îi cunoaște pe cei ce sunt ai Lui.*”

•Ca urmare a acestei cruciade, conciliul de la Toulouse, din 1229, a interzis laicilor să dețină Vechiul sau Noul Testament, cu excepția Psaltirii și a porțiunilor găsite în Breviar sau în Rozariu.¹¹³ Conciliul interzicea traducerea Scripturilor în limba vorbită de popor și se referea direct la albigenzi și la valdenzi, care predicau din propriile Biblii.

•În Spania, împotriva Fraților Cerșetori, Sinodul de la Tarragona a poruncit în 1234 ca toate Bibliile traduse în limba poporului să fie aduse la episcop pentru a fi arse. Regii Spaniei au reînnoit mereu această interdicție, iar Ferdinand și Izabela (1474-1516), cuplul regal care a finanțat expediția lui Cristofor Columb în urma căreia a fost descoperită America, au interzis și ei traducerea Biblii în limbile vorbite de popor sau deținerea unor astfel de traduceri. Sub controlul lor a început și temuta Inchiziție spaniolă, prima ardere pe rug ca rezultat al ei având loc la Sevilla, în 1481.

•În Anglia, sinodul de la Oxford, din 1408, a declarat: „*Nimănui, de acum înainte, nu îi este permis să traducă, cu de la sine putere, vreun text din Scriptură în engleză...*” Sinodul făcea referire la Biblia tradusă în engleză de John Wycliffe și folosită intens de lolarzi.

•În Germania, regele Carol al IV-lea a emis un decret în anul 1369 împotriva traducerii și citirii Biblii în limba germană. În anii 1485 și 1486, Berthold, arhiepiscopul de Mainz, a emis un decret împotriva tipăririi de cărți

¹¹³Breviarul este o carte concisă liturgică ce conține rugăciuni, psalmi, citate din Scriptură. Rozariul este seria de rugăciuni adresate în primul rând Mariei, mama lui Isus.

religioase în limba germană, motivul invocat fiind acela că limba germană nu este capabilă să redea corect concepte religioase, care ar fi astfel profanate.

•În Franța, Universitatea Sorbonna a declarat în 1525 că o traducere a Bibliei în franceză reprezenta un pericol datorită condițiilor existente în acel moment. În 1544, indexul de la Sorbonna afirma:

„Cât de periculos este să permiți oamenilor neînvățați și celor ce nu au o înclinație pioasă și umilă (și sunt mulți dintr-aceștia în zilele noastre) să citească Biblia în limba autohtonă se poate vedea privind spre waldenzi, albingezi și spre săracii Lyonului, care prin aceasta [citirea Bibliei] au căzut în eroare și i-au răătăcit pe mulți pe același drum. Datorită naturii omenești, traducerea Bibliei în limba autohtonă trebuie privită în prezent ca periculoasă și vătămătoare.”

•Conciliul de la Trent, reacționând la traducerea lui Luther, a interzis în 1546 traducerea, vânzarea sau deținerea oricărei cărți sfinte care nu a fost întâi examinată și aprobată de Biserică.

•În Anglia, în timpul reginei Maria I „cea sângeroasă” (1553-1558), care a încercat să restabilească catolicismul ca religie oficială, grămezile de Biblii confiscate au fost folosite ca și combustibil pentru rugurile pe care au fost arși „ereticii”, spunându-se că „*nicio ardere de tot nu era mai plăcută Atotputernicului Dumnezeu*”.

•Papa Paul al IV-lea a interzis în 1559 mai multe versiuni ale Bibliei în latină precum și traducerile în germană, franceză, italiană, spaniolă, engleză și olandeză

care nu aveau aprobarea sfântului oficiu al Inchiziției. A patra din cele zeci reguli date afirmă:

„După cum experiența a dovedit că dacă Sfânta Biblie, tradusă în limba poporului, ar fi dată oricui fără deosebire, ar ieși mai mult rău decât bine datorită nechibzuinței oamenilor, prin urmare, această privință se lasă la judecata episcopilor și inchișitorilor, care pot permite, în urma sfatului preotului sau al confesorului, citirea Bibliei tradusă de autori catolici în limba poporului, acelor persoane a căror credință și pietate se va considera că va crește, și nu va fi rănită; dar această permisiune trebuie avută în scris. Iar oricine va avea îndrăzneala să o citească sau să o dețină fără o astfel de permisiune, acela nu va primi dezlegarea de păcate până nu va preda preotului acea Biblie.”

Iar preoților se adresează astfel: *„Preoții obișnuiți nu au voie să citească sau să cumpere Biblia fără permisiunea specială a superiorilor lor.”*

•Inchiziția spaniolă a trecut în anul 1551 Biblia în spaniolă pe lista cărților interzise, deținerea ei fiind o erezie ce trebuia pedepsită cu moartea.

•În Portugalia, Indexul cărților interzise de la Lisabona, din anul 1824, interzicea chiar și citarea în orice carte a vreunui pasaj din Biblie în limba autohtonă.

•Papa Pius al VII-lea i-a scris o scrisoare foarte dură Arhiepiscopului de Niesen când a auzit că acesta îi încuraja pe enoriași să citească Scriptura. Papa i-a scris arhiepiscopului într-o scrisoare ce poartă data 29 iunie 1816 că Biblia în limba comună a fost

„cea mai rea dintre toate invențiile, o ciură, distrugerea credinței, cel mai mare pericol pentru suflete... un nou fel de neghină semănat de dușman, o conspirație hulitoare a unor inovatori, ruina sfintei religii.”¹¹⁴

J.H. Eager face următoarea observație cu privire la scrisoarea papei:

„Cititorul să își aducă aminte că papa, folosind acest limbaj ciudat și dur, nu condamnă o Biblie protestantă, ci una catolică, tradusă de un iezuit, sub îndrumarea unui arhiepiscop și aprobată de doi papi.”¹¹⁵

•Secolul al XIX-lea aduce apariția și dezvoltarea societăților biblice. Împotriva lor au scris papii numeroase enciclice, căci aceste societăți aveau ca scop răspândirea Bibliilor, traduse fără licență papală, în rândurile populațiilor diferitelor țări. Despre accesul oricărui om la Cuvântul lui Dumnezeu în propria sa limbă, papa Leo al XII-lea spunea în 1824 că este „o pășune otrăvitoare” iar succesorul său, Pius al VIII-lea numea societățile biblice „focare de infecții pestilențiale”.

•În ultima sa bulă papală, din 1844, papa Grigorie al XVI-lea a reafirmat cenzurile predecesorilor săi față de traduceri ale Bibliei, condamnând toate societățile biblice și pe oricine le promova. Bula declară:

„Mai mult, confirmăm și reînnoim decretul citat mai sus, date în trecut de autoritatea apostolică împotriva publicării, distribuirii, citirii și

¹¹⁴ Citat de J.H. Eager, *Romanism in Its Home*, p. 211

¹¹⁵ Ibid.

deținerii cărților Sfințelor Scripturi traduse în limba populară.”¹¹⁷

•Papa Pius al IX-lea a declarat în 1846:

„Aceste societăți biblice viclene, care reînnoiesc străvechea înșelătorie a ereticilor, nu încetează să se încreadă în Bibliile lor care au fost traduse împotriva legilor bisericii și care conțin adesea explicații false ale textului. Prin urmare, tradițiile divine, învățăturile părinților și autoritatea Bisericii Catolice sunt respinse și fiecare interpretează în felul său cuvintele Domnului, distorsionându-le înțelesul, și căzând astfel în erori mizerabile.”¹¹⁸

În Evul Mediu, Biblia era interzisă de catolici ca o reacție la grupările separate (valdenzi, catari, lolarzi, frați cerșetori, săracii Lyonului, albigenzi, etc.) care argumentau cu Scriptura împotriva Bisericii Catolice, îndrăznind să îi chestioneze autoritatea și să o denunțe ca apostată. Cu toate aceste interdicții, numeroase traduceri ale Bibliei în limbile autohtone circulau și erau citite de catolici în toate țările aflate sub dominația papei. Nici bulele papale, nici autodafé-urile¹¹⁹ care au consumat mii de Biblii și de cititori ai ei nu i-au împiedicat pe oameni să urmeze îndemnul lui Isus: „Cercetați Scripturile!”

Astăzi, Biserica Catholică permite membrilor ei laici să citească Scriptura, dar această schimbare nu a venit natural,

¹¹⁸ *Ibid.*

¹¹⁹ *Autodafé*-ul, care înseamnă „act al credinței”, era actul public al penitenței celui găsit de Inchiziție ca eretic, arderea pe rug a celor ce refuzau să se dezică de „erezia” lor sau arderea cărților interzise de Inchiziție.

ci a fost forțată de vasta răspândire a Bibliei în lume. Cunoașterea Scripturii de către credinciosul de rând rămâne pentru Vatican un pericol care poate duce, la ceea ce a avertizat papa Pius al VII-lea acum 200 de ani, și anume la „*ruina sfintei religii*”, adică a papalității.

Biblia în ortodoxie

Când ne mutăm privirile asupra Bisericii de Răsărit, în zadar vom căuta o listă lungă de edicte ale patriarhilor sau sinoadelor care să interzică laicilor citirea Bibliei. Dar aceasta nu înseamnă că Biserica Ortodoxă își încurajează mireni să studieze personal și în familie Sfânta Scriptură, așa cum îi încurajau „părinții bisericești” pe creștini. Nu, ci mai degrabă Biserica îi descurajează. La întrebarea, „*Ar trebui Scripturile să fie citite de toți în limba autohtonă?*” celebrul Sinod de la Ierusalim, din anul 1672, condus de patriarhul Dositei, răspunde:

„Nu. Știm că toată Scriptura este inspirată de Dumnezeu și de folos, și este astfel necesară, căci fără ea ar fi imposibil ca cineva să fie Ortodox. Totuși, ea nu trebuie citită de toți, ci doar de aceia care, după o cercetare potrivită, au căutat în lucrurile adânci ale Duhului și care știu în ce mod ar trebui Scripturile cercetate și învățate și, în fine, citite. Dar celor care nu sunt astfel încercați sau care nu pot deosebi, sau care înțeleg doar literal, sau în orice fel contrar Ortodoxiei conținute în Scripturi, Biserica sobornicească, cunoscând din experiență răul care iese din această cauză, interzice citirea acesteia. Așadar, într-adevăr,

*oricăruî ortodox îi este permis să asculte Scripturile, pentru a crede cu inima întru neprihănire, și a mărturisi cu gura întru mântuire, dar a citi unele părți din Scriptură, și în special Vechiul [Testament] este interzis pentru cauzele de mai sus și altele asemenea lor. Pentru că este același lucru să interzici oamenilor neîncercați să citească toate Sfintele Scripturi și a pretinde pruncilor să nu mănânce hrană tare.*¹²⁰

Acest Sinod este unul recunoscut de toate Bisericile Ortodoxe ca unul din cele mai importante din întreaga lor istorie, fiind echivalent cu Conciliul de la Trent al Bisericii Romano-Catolice. Declarațiile sinodului se îndreptau împotriva protestanților calviniști și luterani, dar și împotriva catolicilor. Ce afirmă Sinodul? Că Biblia nu este pentru oricine, că citirea ei sau cel puțin a unor porțiuni a ei este interzisă mirenilor, că aceștia, neavând pregătirea preoților, a celor ce „*au căutat în lucrurile adânci ale lui Dumnezeu*” trebuie să intre în contact cu Biblia doar prin intermediul clerului. Mirenii sunt ca niște copii cărora părinții, adică preoții, le dau mâncarea pe care o consideră ei potrivită. Lor le este permis să „*asculte*” ce le spune preotul din Scriptură, dar nu au voie să o citească. Sinodul îi descurajează pe cei ce ar dori să citească Biblia pentru ei înșiși, răspunzând la întrebarea „*Sunt Scripturile clare pentru toți creștinii care le citesc?*” în următorul fel:

„... nu este necesar, ci mai degrabă imposibil ca toți să cunoască ceea ce Duhul Sfânt a descoperit doar celor ce sunt încercați în înțelepciune și sfințenie.”

¹²⁰ *The Acts and Decrees of the Synod of Jerusalem*, de J. N. W. B. Robertson, p. 152-153

Aceasta este atitudinea predominantă în ortodoxie și astăzi, și anume că Biblia nu este o carte pentru omul de rând, ci pentru preoți. Doar ei sunt suficienți de sfinți pentru a se apropia de Carte, doar ei sunt suficient de „înțelepți” pentru a nu se „sminti” atunci când o citesc. Creștinul ortodox este și astăzi mulțumit cu firimiturile din Scriptură care îi sunt oferite de preot și este pe deplin satisfăcut să își păstreze exemplarul Scripturii, atunci când se întâmplă să-l dețină, ca o amuletă sau un talisman magic ce îl ferește de rău și îi aduce noroc.

Se pare că Biserica Ortodoxă, spunându-le credincioșilor că cunoașterea Scripturii nu le este necesară pentru mântuirea sufletului, au reușit mult mai bine să îi țină pe oameni în ignoranță în ce privește conținutul Scripturii decât catolicii care au ars Biblii și pe cei ce le citeau. Interzicerea Biblii nu a făcut decât să stârnească interesul oamenilor pentru ea. Ortodoxia a găsit calea de a tempera curiozitatea oamenilor spunându-le că Biblia este totuși o carte grea, ce nu poate fi înțeleasă decât de cei ce depun anumite eforturi, iar pentru credincioșii de rând astfel de eforturi nu sunt deloc necesare.

Atât catolicii cât și ortodocșii au reușit, prin abordări diferite, să îi îndepărteze pe oameni de Biblie. Clerul a făcut din Scriptură o carte interzisă și periculoasă pentru credincioși așa încât astăzi, în țările predominant catolice și ortodoxe, domină o ignoranță aproape universală cu privire la cuvintele Scripturii despre care apostolul Pavel îi spunea lui Timotei:

„din pruncie cunoști Sfintele Scripturi, care pot să-ți dea înțelepciunea care duce la mântuire, prin credința în Cristos Isus. Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să

mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună."¹²¹

În vreme ce este adevărat că unele pasaje din Scriptură sunt dificile și pot da naștere la interpretări diferite, ele fiind „*hrană tare*”, Biblia însăși nu conține doar astfel de hrană. Apostolii Pavel și Petru ne vorbesc în Biblie despre învățături și practici pe care le numesc „*lapte duhovnicesc*”.¹²² De fapt, cea mai mare parte a învățăturilor și practicilor Noului Testament pot fi înțelese de orice credincios autentic, indiferent de maturitatea sa spirituală.

Scriptura a fost dată de Dumnezeu pentru beneficiul fiecărui credincios, nu doar pentru beneficiul unei clase speciale! Contrar credinței populare, datorate în mare măsură clerului, Biblia nu este doar pentru preoți, ci este pentru fiecare credincios! Citirea, studierea și trăirea Scripturii este un privilegiu, o binecuvântare dar și o responsabilitate pe care fiecare creștin o are! Necunoașterea Scripturii de către un creștin este o vină de care nimeni, nici biserică, nici preot nu îl va putea achita! Cunoașterea și însușirea ei îl va transforma pe orice credincios dintr-un prunc spiritual într-un om matur, „*încercat în înțelepciune și sfințenie*”, așa cum își numește Biserica ortodoxă preoții.

¹²¹ 2 *Timotei*, 3:15-17

¹²² 1 *Petru*, 2:2

Bibliografie

- Barackman, Floyd H., *Teologie creștină practică*, Editura Multimedia, Arad, 2003
- Barnett, Paul, *Documente care stau la baza Noului Testament*, Editura Logos, Cluj Napoca, 2010
- Boice, James M., *Fundamente ale credinței creștine*, Editura Institutului Biblic „Emanuel”, Oradea, 2000
- Can I Trust My Bible? [Pot avea încredere în Biblia mea?]*, compilație, Moody Press, Chicago, 1963
- Carson, D. A. și Douglas J. Moo, *Introducere în Noul Testament*, Editura Făclia, Oradea, 2007
- Carter, Tom, *Spurgeon At His Best*, Baker Book House, Grand Rapids, Michigan, 1989
- Christian, John T., *A History of the Baptists [O istorie a bapțiștilor]*, vol. 1, Bogard Press, Texarkana
- Crossley, Gareth, *Vechiul Testament explicat și aplicat*, Editura Făclia, Oradea, 2008
- Filip, Cornel, *Păgânizarea creștinismului apostolic*, Editura Agape, Făgăraș, 2004
- Halley, Henry, *Halley's Bible Handbook*
- Kuen, Alfred, *66 în una*, Casa Literaturii creștine, 1997

- Kaiser, Walter în *Documente care stau la baza Vechiului Testament*, Editura Logos, Cluj-Napoca, 2009
- Macleod, Donald, *Temelia credinței*, Editura Kingstone, Codlea, 2008
- Nettleton, David, *Our Infallible Bible*, Regular Baptist Press, Schaumburg, Illinois, 1981
- Rawlings, Harold, *Doctrine baptiste fundamentale*, Editura Universității Emanuel, Oradea
- Reuschl, Georg, *Restrictions on Bible Reading by the Laity*, www.ccel.org/s/schaff/encyc/encyc02/html/iv.v.lxi.htm
- Robertson, J. N. W. B., *The Acts and Decrees of the Synod of Jerusalem*, Londra, 1899
- Rone, Wendell H., *The Baptist Faith and Roman Catholicism*, Baptist Heritage Press, Watertown, Wisconsin, 1989
- Verduin, Leonard, *Reformatorii și copiii lor vitregi*, Risoprint, Cluj-Napoca, 2011
- Vine, W.E., *Collected Writings*, vol. 1, Thomas Nelson Publishers, Nashville, 1996
- Wenger, R.C., *Introducere în Teologie*, T.G.S. International, Berlin, Ohio

QR CODE - SOLA SCRIPTURA?

QR CODE - CATALOG 2014

Această carte vă este oferită gratuit de

Pentru catalogul publicațiilor gratuite
și informații suplimentare
contactați-ne la următoarea adresă:

Fundația Mantachie
O voce baptistă în România
str. Izvor nr. 3
Bocșa, Caraș-Severin
325300
România

Tel. 0721262013
E-mail: raule@xnet.ro

www.abaptistvoice.com

Biblia este cartea de căpătâi a creștinismului. Fără ea nu ar mai exista creștinism. Tocmai de aceea, în istoria ei, Scriptura a fost atacată atât de violent și este atât de discreditată astăzi. Fiecare creștin ar trebui să poată răspunde la următoarele întrebări:

- Poate fi o carte a cărei scriere s-a încheiat acum 2000 de ani relevantă pentru omul modern? Este ea de actualitate în viața noastră cotidiană?

- Este Biblia doar produsul geniului uman sau este cu adevărat și în totalitate inspirată de Dumnezeu?

- Cum a ajuns Biblia până la noi? Cine a hotărât canonul Scripturii? Există scrieri inspirate de Dumnezeu care au fost omise din Biblia noastră?

- Este Biblia singura autoritate în materie de credință și practică creștină sau mai avem nevoie de tradiția bisericească pentru a împlini tot ce vrea Dumnezeu de la noi?

- Este Biblia o carte pe care fiecare credincios trebuie să o citească, sau este doar o carte pentru o anumită clasă preoțească? Are fiecare credincios dreptul de a studia și interpreta Scriptura?

- De ce Biserica Catolică și cea Ortodoxă au interzis timp de secole enoriașilor să citească Scriptura în limba maternă?

- Cum poate un creștin care crede principiul Sola Scriptura să cunoască voia lui Dumnezeu atunci când nu are „capitol și verset” pentru o anumită situație?

EXEMPLAR GRATUIT